EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

تأملات في قوله تعالى: وأزواجه أمهاتهم

Taʾammulāt fī qawlihi taʿālā

Reflecții asupra versetului «Soțiile lui sunt mamele lor»

ʿAbd al-Razzāq
al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr

Reflecții asupra versetului «Soțiile lui sunt mamele lor»

تأملات في قوله تعالى: وأزواجه أمهاتهم

Taʾammulāt fī qawlihi taʿālā

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: تأملات في قوله تعالى: وأزواجه أمهاتهم
Ediția I
Traducerea în limba română: Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Textul arab al citatelor coranice: Tanzil Project (https://tanzil.net), Uthmani 1.1, licență CC BY 3.0.
Ediția-sursă: Taʾammulāt fī qawlihi taʿālā: wa-azwājuhu ummahātuhum, ʿAbd al-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Introducere 1
1 Înțelesul cuvântului „soții” 3
2 Înțelesul cuvântului „mame” 6
3 Cinstirea cuprinsă în cuvintele „soțiile lui” 9
4 Foloasele cuprinse în cuvintele „mamele lor” 19
5 În ce sens sunt soțiile Profetului mame ale credincioșilor 20
6 Poate fi numit Profetul tatăl credincioșilor? 28
7 Mame ale bărbaților credincioși sau și ale femeilor credincioase? 33
8 Frații și fiicele lor: unchi materni și surori ale credincioșilor? . 36
9 Roabele Profetului și denumirea de mame ale credincioșilor . . 41
10 Femeile cu care căsătoria nu a fost consumată 43
11 Numărul soțiilor Profetului și prezentarea lor 44
12 Meritele și însușirile deosebite ale mamelor credincioșilor 53
13 Îndatoririle noastre față de soțiile Profetului 59
14 Înțelepciunea faptului că Profetul a avut mai multe soții 61
15 Avertizare împotriva atitudinilor deviante față de soțiile Profetului 63
Încheiere 68
Bibliografie 69
Indice 72

Introducere

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Cu adevărat, lauda Îi aparține lui Allah. Îl lăudăm, Îi cerem ajutorul și căutăm ocrotire la Allah de răul sufletelor noastre și de faptele noastre rele. Pe cel pe care Allah îl călăuzește nimeni nu-l poate rătăci, iar pe cel pe care El îl lasă în rătăcire nimeni nu-l poate călăuzi. Mărturisesc că nu există alt dumnezeu vrednic de adorare în afară de Allah, Unicul, Care nu are asociat, și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său.
Acestea fiind spuse, această cercetare cuprinde observații subtile și foloase felurite desprinse din cercetarea și meditarea asupra cuvintelor Celui Preaînalt despre soțiile Profetului ﷺ:

﴿وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ﴾

Soțiile lui sunt mamele lor.
Coran 33:6

Aceste cuvinte se află în al șaselea verset din sura al-Aḥzāb, în care Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, le-a făcut mame ale credincioșilor.

Fără îndoială, ele au dobândit o treaptă înaltă și au primit un rang măreț, prin cinstirea și înnobilarea pe care Allah li le-a dăruit. Pe Allah, cât de măreț este acest rang și cât de înaltă această treaptă cu care au fost cinstite prin căsătoria lor cu Trimisul lui Allah ﷺ!

Prin această cinstire și înnobilare, Allah Preaînaltul arată măreția drepturilor lor, le înalță rangul în sânul comunității și atrage atenția asupra îndatoririi de a ne îngriji de drepturile ce li se cuvin. Allah să fie mulțumit de ele și să le mulțumească!

Această cercetare este alcătuită din cincisprezece chestiuni care privesc înțelegerea acestui verset și meditarea asupra lui. Prin aceasta urmăresc să-mi fiu de folos mie însumi și fraților mei care

o vor citi și să îndeplinesc o parte dintre îndatoririle față de mamele credincioșilor. Allah să fie mulțumit de ele!

Chestiunile cercetate aici sunt următoarele:

1. Lămurirea înțelesului cuvântului „soții”.
2. Lămurirea înțelesului cuvântului „mame”.
3. Folosul relației de apartenență din cuvintele Celui Preaînalt: „soțiile lui”.
4. Folosul relației de apartenență din cuvintele Celui Preaînalt: „mamele lor”.
5. În ce sens sunt soțiile Profetului ﷺ mame ale credincioșilor.
6. Dacă soțiile Profetului ﷺ sunt numite mame ale credincioșilor, poate fi numit și Profetul ﷺ tatăl lor?
7. Sunt soțiile Profetului ﷺ numai mame ale bărbaților credincioși sau și ale femeilor credincioase?
8. Frații soțiilor Profetului ﷺ pot fi numiți unchi materni ai credincioșilor? Fiicele lor pot fi numite surori ale credincioșilor?
9. Femeile aflate în stăpânirea Profetului ﷺ pot fi numite mame ale credincioșilor sau nu?
10. Femeile cu care Profetul ﷺ a încheiat căsătoria fără a o consuma sunt socotite printre mamele credincioșilor?
11. Numărul soțiilor sale ﷺ și prezentarea lor. Allah să fie mulțumit de ele!
12. Câteva dintre meritele și însușirile lor deosebite.
13. Îndatoririle noastre față de soțiile sale ﷺ.
14. Înțelepciunea faptului că Profetul ﷺ a avut mai multe soții.
15. Avertizarea împotriva atitudinilor deviante față de soțiile sale ﷺ.

Acum este vremea să începem expunerea celor urmărite. Numai Allah dă izbânda.[1]

1 Această cercetare a fost publicată în numărul 53 al revistei al-Buḥūth al-Islāmiyyah.

1 Înțelesul cuvântului „soții”

În limba arabă, azwāj este pluralul lui zawj. Acesta provine din rădăcina z-w-j, care indică alăturarea unui lucru de altul. Unirea bărbatului cu femeia este numită zawāj, iar fiecare dintre ei este numit zawj al celuilalt. Astfel sunt cuvintele Celui Preaînalt către Adam:

﴿ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ ٱلْجَنَّةَ﴾

Locuiește tu și soția ta în Grădină.
Coran 7:19

Și cuvintele Sale despre Zakariyyā:

﴿وَأَصْلَحْنَا لَهُۥ زَوْجَهُۥ﴾

Și i-am făcut soția în stare să nască.
Coran 21:90

Femeia poate fi numită și zawjah, cu pluralul zawjāt, însă prima formă este mai elocventă.[2]

Căsătoria este una dintre marile binefaceri pe care Allah le-a dăruit robilor Săi și unul dintre semnele mărețe care arată desăvârșirea puterii lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, deplinătatea înțelepciunii Sale și obligația de a-I dedica Lui, și nimănui altcuiva, întreaga adorare.

2 Vezi Muʿjam maqāyīs al-lughah de Ibn Fāris, 3/35, și Jalāʾ al-afhām de Ibn al-Qayyim, pp. 150–151.

Cel Preaînalt spune:

﴿وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ
أَزْوَٰجِكُم بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ ۚ أَفَبِٱلْبَٰطِلِ
يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ ٱللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ﴾

Allah v-a făcut soții dintre voi înșivă, iar prin soțiile voastre v-a dăruit fii și nepoți și v-a înzestrat cu cele bune. Oare în deșertăciune cred ei, iar binefacerea lui Allah o tăgăduiesc?

Coran 16:72

Cel Preaînalt mai spune:

﴿ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبِّى عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ فَاطِرُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۚ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا وَمِنَ ٱلْأَنْعَٰمِ
أَزْوَٰجًا ۖ يَذْرَؤُكُمْ فِيهِ ۚ لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ
ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾

Acesta este Allah, Domnul meu! În El mă încred și la El mă întorc. Făcătorul cerurilor și al pământului! El v-a făcut soții dintre voi înșivă, iar dintre vite, perechi; astfel vă înmulțește. Nimic nu este asemenea Lui, iar El este Cel Care aude, Cel Care vede.

Coran 42:10–11

Și spune:

﴿وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا لِّتَسْكُنُوٓا۟
إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُم مَّوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ
لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾

Printre semnele Sale se află faptul că v-a creat soții dintre voi înșivă, ca să aflați liniște la ele, și a pus între voi dragoste și îndurare. În aceasta sunt semne pentru oameni care cugetă.

Coran 30:21

2 Înțelesul cuvântului „mame”

Ummahāt este un plural al cărui singular este umm. În limbă, acesta desemnează mama, în opoziție cu tatăl: mama apropiată, care l-a născut pe om, ori cea îndepărtată, care a născut pe cineva din șirul înaintașilor săi. De aceea, despre Ḥawwā’ se spune că este mama noastră, deși între noi și ea se află generații intermediare. Tot ceea ce constituie originea existenței unui lucru, a creșterii, îndreptării ori începutului său poate fi numit umm.

Al-Khalīl a spus: *„Orice lucru la care sunt reunite toate cele care țin de el este numit umm.”*[3]

Cuvântul umm apare în Coranul cel Nobil cu mai multe înțelesuri:

Primul: originea însăși:

﴿هُنَّ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ﴾

Ele sunt temelia Cărții.
Coran 3:7

Adică originea ei.

Al doilea: locul de întoarcere și adăpostul:

﴿فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٌ﴾

Adăpostul lui va fi Hāwiyah.
Coran 101:9

Adică locuința sa va fi Focul.

3 Vezi al-Mufradāt de ar-Rāghib, p. 22.

Al treilea: mama care a născut:

﴿فَرَجَعْنَٰكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ كَىْ تَقَرَّ عَيْنُهَا﴾

Astfel, te-am înapoiat mamei tale, ca ochii ei să se bucure.
Coran 20:40

Al patrulea: doica:

﴿وَأُمَّهَٰتُكُمُ ٱلَّٰتِىٓ أَرْضَعْنَكُمْ﴾

Și mamele voastre care v-au alăptat.
Coran 4:23

Al cincilea: soțiile Profetului ﷺ:

﴿وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ﴾

Soțiile lui sunt mamele lor.
Coran 33:6

Al șaselea: Tabla Păstrată:

﴿وَإِنَّهُۥ فِىٓ أُمِّ ٱلْكِتَٰبِ﴾

El se află în Cartea-Mamă.
Coran 43:4

Al șaptelea: Mecca, pe care Allah Preaînaltul a înnobilat-o:

﴿لِّتُنذِرَ أُمَّ ٱلْقُرَىٰ﴾

Ca să avertizezi Mama Cetăților.[4]
Coran 42:7

4 Vezi Baṣā'ir dhawī at-tamyīz de al-Fayrūzābādī, 2/11, 112.

Din cele de mai sus se înțelege că o femeie poate fi mamă într-unul dintre trei sensuri:

1. Prin naștere: femeia este mamă a celui pe care l-a născut și mamă a copilului celui pe care l-a născut.
2. Prin alăptare: femeia care alăptează este mamă a celui pe care l-a alăptat și mamă a copilului acestuia.
3. Prin creștere și îndreptare: femeia care crește și îndreaptă pe cineva este mamă a celui pe care l-a crescut și l-a îndreptat.

Primului sens îi corespund cuvintele Celui Preaînalt:

﴿فَرَجَعْنَٰكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ كَىْ تَقَرَّ عَيْنُهَا﴾

Astfel, te-am înapoiat mamei tale, ca ochii ei să se bucure.
Coran 20:40

Celui de-al doilea, cuvintele Sale:

﴿وَأُمَّهَٰتُكُمُ ٱلَّٰتِىٓ أَرْضَعْنَكُمْ﴾

Și mamele voastre care v-au alăptat.
Coran 4:23

Iar celui de-al treilea, cuvintele Sale:

﴿وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ﴾

Soțiile lui sunt mamele lor.
Coran 33:6

3 Cinstirea cuprinsă în cuvintele „soțiile lui”

Fără îndoială, această relație de apartenență le conferă o mare onoare, prin care se deosebesc de toate femeile lumii. Allah le-a ales și le-a distins pentru a fi soțiile nobilului Său Trimis ﷺ. Prin aceasta, ele au ajuns mai bune și mai desăvârșite decât celelalte. Nu sunt ca restul femeilor, ci sunt mai bune, mai curate și mai desăvârșite. Cel Preaînalt spune:

﴿يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ ٱلنِّسَآءِ﴾

O, soții ale Profetului! Voi nu sunteți ca vreuna dintre celelalte femei.

Coran 33:32

Prin căsătoria Profetului ﷺ cu ele au dobândit acest merit și au atins acea treaptă înaltă, măreață și sublimă pe care nicio altă femeie nu a dobândit-o. Allah să fie mulțumit de ele!

El ﷺ le-a dat de ales între a rămâne pe această treaptă, chiar dacă traiul era modest și mijloacele de subzistență puține, și viața lumească, podoabele și plăcerile ei trecătoare. Ele nu au dorit altceva decât să rămână alături de el ﷺ și au preferat aceasta în locul lumii, al plăcerilor și podoabelor ei. Cel Preaînalt spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزۡوَٰجِكَ إِن كُنتُنَّ تُرِدۡنَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيۡنَ أُمَتِّعۡكُنَّ وَأُسَرِّحۡكُنَّ سَرَاحٗا جَمِيلٗا وَإِن كُنتُنَّ تُرِدۡنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَٱلدَّارَ ٱلۡأٓخِرَةَ فَإِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلۡمُحۡسِنَٰتِ مِنكُنَّ أَجۡرًا عَظِيمٗا﴾

O, Profetule! Spune-le soțiilor tale: Dacă doriți viața lumească și podoaba ei, veniți să vă dăruiesc cele cuvenite și să vă las să plecați frumos! Dar dacă Îl doriți pe Allah, pe Trimisul Său și Lăcașul de Apoi, atunci Allah a pregătit pentru cele care fac bine dintre voi o răsplată măreață.

Coran 33:28–29

Ele, Allah să fie mulțumit de ele, nu i-au ales decât pe Allah, pe Trimisul Său și Lăcașul de Apoi. Au fost cele mai bune soții pentru cel mai bun soț: credincioase, supuse, adoratoare și drepte. Pentru aceasta, Allah le-a dăruit marea răsplată: au primit răsplata de două ori, iar Allah le-a pregătit o înzestrare aleasă și o răsplată îmbelșugată, înmulțită. Cel Preaînalt spune:

﴿وَمَن يَقْنُتْ مِنكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتَعْمَلْ صَٰلِحًا نُّؤْتِهَآ أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا﴾

Iar celei dintre voi care se supune lui Allah și Trimisului Său și face fapte bune îi vom da răsplata de două ori și i-am pregătit o înzestrare aleasă.

Coran 33:31

Când medităm asupra cuvintelor lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul:

﴿ٱلطَّيِّبَٰتُ لِلطَّيِّبِينَ وَٱلطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَٰتِ﴾

Cele curate sunt pentru cei curați, iar cei curați sunt pentru cele curate.

Coran 24:26

înțelegem măreția rangului soțiilor Trimisului lui Allah ﷺ. El ﷺ este cel bun și curat, iar soțiile sale sunt cele bune și curate. Mai mult, el ﷺ este cel mai bun și mai vrednic dintre bărbații buni și curați, iar soțiile sale ﷺ sunt cele mai bune și mai vrednice dintre femeile bune și curate. Allah nu avea să aleagă pentru Profetul Său ﷺ decât cele mai bune și mai vrednice femei.

Relația de apartenență din cuvintele:

﴿وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ﴾

Soțiile lui sunt mamele lor.
Coran 33:6

cuprinde, fără îndoială, o cinstire pentru ele — și ce cinstire! Allah să fie mulțumit de ele! Cu atât mai mult cu cât Allah le-a desemnat prin cuvântul azwāj, care sugerează asemănarea, potrivirea și unirea.
Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, spune: „În Coran, despre oamenii credinței se vorbește folosind cuvântul zawj, la singular și la plural. Astfel sunt cuvintele Celui Preaînalt către Adam:

﴿ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ ٱلْجَنَّةَ﴾

Locuiește tu și soția ta în Grădină.
Coran 7:19

Și cuvintele Celui Preaînalt despre Zakariyyā:

﴿وَأَصْلَحْنَا لَهُۥ زَوْجَهُۥ﴾

Și i-am făcut soția în stare să nască.
Coran 21:90

Cel Preaînalt spune:

﴿ٱلنَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِٱلْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ ۖ وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ﴾

Profetul le este mai apropiat credincioșilor decât ei înșiși, iar soțiile lui sunt mamele lor.
Coran 33:6

Și spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزۡوَٰجِكَ﴾

O, Profetule! Spune-le soțiilor tale!
Coran 33:28, 59

Despre oamenii politeismului se vorbește folosind cuvântul imra'ah, *«femeie»*. Cel Preaînalt spune:

﴿تَبَّتۡ يَدَآ أَبِي لَهَبٖ وَتَبَّ﴾

Să piară mâinile lui Abū Lahab și să piară și el!
Coran 111:1

Până la cuvintele Sale:

﴿وَٱمۡرَأَتُهُۥ حَمَّالَةَ ٱلۡحَطَبِ فِي جِيدِهَا حَبۡلٞ مِّن مَّسَدِۭ﴾

Și femeia lui, purtătoarea lemnelor; în jurul gâtului ei va fi o funie din fibre răsucite.
Coran 111:4–5

Cel Preaînalt mai spune:

﴿ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱمۡرَأَتَ نُوحٖ وَٱمۡرَأَتَ لُوطٖ﴾

Allah le-a dat ca pildă celor care nu cred pe femeia lui Noe și pe femeia lui Lot.
Coran 66:10

Întrucât amândouă erau politeiste, le-a desemnat prin cuvântul imra'ah. Despre Faraon a spus:

﴿وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱمۡرَأَتَ فِرۡعَوۡنَ﴾

Iar celor care cred, Allah le-a dat-o ca pildă pe femeia lui Faraon.
Coran 66:11

Întrucât el era politeist, iar ea credincioasă, nu a numit-o zawj a lui. Despre Adam a spus:

﴿ٱسۡكُنۡ أَنتَ وَزَوۡجُكَ ٱلۡجَنَّةَ﴾

Locuiește tu și soția ta în Grădină.
Coran 7:19

Iar Profetului ﷺ i-a spus:

﴿إِنَّآ أَحۡلَلۡنَا لَكَ أَزۡوَٰجَكَ﴾

Noi ți-am făcut îngăduite soțiile tale.
Coran 33:50

Despre credincioși a spus:

﴿وَلَهُمۡ فِيهَآ أَزۡوَٰجٞ مُّطَهَّرَةٞ﴾

Și vor avea acolo soții curățite.
Coran 2:25

Un grup de învățați, între care as-Suhaylī și alții, au spus: În aceste cazuri nu s-a folosit azwāj deoarece ele nu vor fi soții ale bărbaților lor în Viața de Apoi. De asemenea, căsătoria este o podoabă recunoscută de Lege și ține de religie, iar femeia necredincioasă a fost lipsită de această desemnare, așa cum au fost lipsite femeia lui Noe și femeia lui Lot. Apoi as-Suhaylī și-a ridicat singur obiecția cuvintelor lui Zakariyyā:

﴿وَكَانَتِ ٱمْرَأَتِى عَاقِرًا﴾

Iar femeia mea este stearpă.
Coran 19:5

Și a cuvintelor Celui Preaînalt despre Avraam:

﴿فَأَقْبَلَتِ ٱمْرَأَتُهُۥ فِى صَرَّةٍ﴾

Atunci femeia lui s-a apropiat, scoțând un strigăt.
Coran 51:29

El a răspuns că pomenirea femeii este mai potrivită în aceste locuri, deoarece contextul vorbește despre sarcină și naștere. Cuvântul imra'ah este mai potrivit aici, fiindcă însușirea feminină este cea care presupune purtarea sarcinii și nașterea, nu calitatea de soție.
Eu spun: S-ar putea spune că taina desemnării credincioșilor și a femeilor lor prin cuvântul azwāj este faptul că acesta sugerează asemănarea, potrivirea și unirea, așa cum reiese chiar din înțelesul său. Cei doi zawj sunt două lucruri care se aseamănă, se potrivesc și sunt deopotrivă. Din acest sens fac parte cuvintele Celui Preaînalt:

﴿ٱحْشُرُوا۟ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ وَأَزْوَٰجَهُمْ﴾

Adunați-i pe cei care au săvârșit nedreptate și pe cei asemenea lor.
Coran 37:22

ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, a spus: *«Azwājuhum: cei asemenea lor și cei de aceeași seamă cu ei.»*[5] Același lucru l-a spus și imamul Aḥmad. Din acest sens fac parte și cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَإِذَا ٱلنُّفُوسُ زُوِّجَتْ﴾

Și când sufletele vor fi împerecheate.
Coran 81:7

Adică fiecare va fi alăturat celui asemenea lui, în desfătare ori în pedeapsă. Despre acest verset, ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, a spus: *«Cel drept împreună cu cel drept în Paradis, iar nelegiuitul împreună cu nelegiuitul în Foc.»*[6] Același lucru l-au spus al-Ḥasan, Qatādah și cei mai mulți învățați.[7] S-a mai spus: *«Sufletele credincioșilor vor fi împerecheate cu hurii, iar sufletele necredincioșilor, cu diavolii.»*[8] Acest înțeles se întoarce la prima explicație.
Cel Preaînalt spune:

﴿ثَمَٰنِيَةَ أَزْوَٰجٍ﴾

Opt animale, în perechi.
Coran 6:143

Apoi le explică: două dintre oi, două dintre capre, două dintre cămile și două dintre bovine. Așadar, cei doi zawj sunt două exemplare din același fel. Tot astfel se spune *«o pereche de încălțări»* ori *«o pereche de porumbei»* și altele asemenea.

5 Pomenit de Ibn Kathīr în tafsīr-ul său, 7/7.
6 Relatat de al-Ḥākim în al-Mustadrak, 2/516.
7 Vezi ad-Durr al-manthūr de as-Suyūṭī, 8/430.
8 Aceasta este explicația lui al-Kalbī. Vezi ad-Durr al-manthūr de as-Suyūṭī, 8/430.

Fără îndoială, Allah Preaslăvitul a înlăturat asemănarea și potrivirea dintre necredincioși și credincioși. Cel Preaînalt spune:

﴿لَا يَسْتَوِيٓ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ وَأَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ﴾

Nu sunt deopotrivă oamenii Focului și oamenii Paradisului.
Coran 59:20

Iar despre credincioșii și necredincioșii dintre oamenii Cărții spune:

﴿لَيْسُوا۟ سَوَآءً ۗ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ﴾

Ei nu sunt deopotrivă. Printre oamenii Cărții...
Coran 3:113

El a întrerupt legătura dintre ei și în judecățile vieții lumești: nu se moștenesc reciproc, nu se căsătoresc între ei, iar unul nu-l ia pe celălalt drept aliat. Așa cum legătura dintre ei a fost întreruptă în privința înțelesului, ea a fost întreruptă și în denumire. Femeia este astfel pomenită prin termenul care indică simpla feminitate, nu prin cel care exprimă potrivirea și asemănarea.

Meditează asupra acestui înțeles și vei vedea că el se potrivește și mai bine cu exprimările și înțelesurile Coranului. Tocmai de aceea, atât pentru musulmana căsătorită cu un necredincios, cât și pentru necredincioasa căsătorită cu un credincios s-a folosit imra'ah, nu zawjah, pentru a pune în lumină acest sens. Allah știe cel mai bine.

Aceasta este mai potrivit decât părerea celui care spune: Tovarășa lui Abū Lahab a fost numită imra'ah a lui, nu zawjah, fiindcă încheierea căsătoriei la necredincioși nu este socotită validă, spre deosebire de căsătoria oamenilor Islamului. Această explicație este infirmată de folosirea cuvântului imra'ah pentru femeia lui Noe și femeia lui Lot, deși căsătoria lor era validă.

Meditează asupra acestui înțeles și în versetul moștenirilor, unde Allah Preaslăvitul a legat moștenirea reciprocă de cuvântul zawjah, nu imraʾah, așa cum spune Cel Preaînalt:

﴿وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَٰجُكُمْ﴾

Vouă vă revine jumătate din ceea ce au lăsat soțiile voastre.
Coran 4:12

Aceasta arată că moștenirea reciprocă se întemeiază pe legătura conjugală care presupune potrivire și asemănare. Între credincios și necredincios nu există această potrivire și asemănare, așadar ei nu se moștenesc reciproc. Tainele cuvintelor Coranului și ale alcătuirilor sale depășesc mințile tuturor oamenilor."[9] Aici se încheie cuvintele sale, Allah să aibă milă de el.
Prin această explicație precisă și valoroasă pe care a oferit-o, Allah să aibă milă de el, se înțelege câtă cinstire și înnobilare cuprind cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ﴾

Soțiile lui sunt mamele lor.
Coran 33:6

pentru soțiile Profetului ﷺ. Allah să fie mulțumit de ele toate!

9 Jalāʾ al-afhām fī aṣ-ṣalāh wa-s-salām ʿalā khayr al-anām, pp. 151–154, cu mici adaptări.

4 Foloasele cuprinse în cuvintele „mamele lor”

Aceasta cuprinde două foloase:

Primul privește soțiile Profetului ﷺ: Allah le-a înnobilat și le-a cinstit prin această măreață descriere. Măreția acestei cinstiri este înțeleasă atunci când se cunoaște felul maternității prin care au fost descrise, Allah să fie mulțumit de ele. Lămurirea și detalierea acestui lucru vor veni în chestiunea următoare, dacă Allah voiește.

Al doilea folos îi privește pe credincioși: Allah i-a cinstit făcând din soțiile Profetului ﷺ mamele lor. Fără îndoială, aceasta constituie o cinstire pentru credincioși și un imbold pentru a cunoaște rangul și meritul soțiilor Profetului ﷺ, precum și drepturile și îndatoririle pe care credincioșii le au față de ele. Cu cât credinciosul simte mai puternic că soțiile Profetului ﷺ sunt mamele sale, cu atât se va strădui mai mult să le împlinească drepturile și va acorda mai multă atenție îndatoririlor față de ele.

5 În ce sens sunt soțiile Profetului mame ale credincioșilor

În acest verset nobil, Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, le-a descris pe soțiile Profetului ﷺ drept mame ale credincioșilor. În alt verset, Cel Preaînalt a pomenit ceea ce arată că mama este numai femeia care a născut, spunând:

﴿إِنْ أُمَّهَٰتُهُمْ إِلَّا ٱلَّٰٓـِٔى وَلَدْنَهُمْ﴾

Mamele lor nu sunt decât cele care i-au născut.
Coran 58:2

În Cartea lui Allah nu există contradicție și nici nepotrivire. Prin urmare, trebuie lămurit înțelesul maternității atribuite soțiilor Trimisului lui Allah ﷺ.

În cele ce urmează voi reda unele dintre explicațiile învățaților asupra versetului, apoi voi arăta ceea ce se desprinde din cuvintele lor. Allah să aibă milă de ei!
Ibn Jarīr a relatat de la Qatādah, Allah să aibă milă de el, despre cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ﴾

Soțiile lui sunt mamele lor.
Coran 33:6

că a spus: *„Prin aceasta, dreptul lor este înălțat."*[10]

10 Jāmiʿ al-bayān, 11/122.

Ibn Abī Ḥātim a relatat de la el, Allah să aibă milă de el: *„Sunt mamele lor în privința interdicției căsătoriei. Unui credincios nu-i este îngăduit să se căsătorească cu vreuna dintre femeile Profetului ﷺ, nici în timpul vieții sale, dacă el a divorțat de ea, nici după moartea sa. Ea îi este oprită oricărui credincios, asemenea propriei sale mame."*[11]

Ibn Jarīr a relatat de la Ibn Zayd că înțelesul versetului este: *„Le sunt oprite spre căsătorie."*[12]

Aș-Ṣāfiʿī, Allah să aibă milă de el, a spus: „Cuvintele Sale:

﴿وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ﴾

Soțiile lui sunt mamele lor.

Coran 33:6

sunt asemenea celor arătate de mine despre bogăția limbii arabe și despre faptul că un singur cuvânt poate cuprinde înțelesuri diferite… Așadar, cuvintele Sale *«mamele lor»* se referă la un anumit sens, nu la toate. Nu le este îngăduit în nicio împrejurare să se căsătorească cu ele, însă nu le este oprit să se căsătorească cu fiicele pe care ele le-ar avea, așa cum le este oprit să se căsătorească cu fiicele mamelor care i-au născut ori i-au alăptat.

Aș-Ṣāfiʿī a spus: Dacă cineva întreabă ce dovedește aceasta, dovada este că Trimisul lui Allah ﷺ și-a căsătorit fiica Fāṭimah — deși el este tatăl credincioșilor, iar ea este fiica Khadījei, mama credincioșilor — cu ʿAlī, Allah să fie mulțumit de el. De asemenea, le-a căsătorit pe Ruqayyah și Umm Kulthūm cu ʿUthmān, pe când se afla la Medina. Zaynab, fiica lui Umm Salamah, s-a căsătorit; az-Zubayr ibn al-ʿAwwām s-a căsătorit cu o fiică a lui Abū Bakr, iar Ṭalḥah s-a căsătorit cu cealaltă fiică a sa, amândouă fiind surori ale mamei credincioșilor. ʿAbd ar-Raḥmān ibn ʿAwf s-a căsătorit cu fiica lui Jaḥș, sora mamei credincioșilor Zaynab. Credincioșii nu le moștenesc, iar ele nu-i moștenesc pe credincioși

11 Pomenit de as-Suyūṭī în ad-Durr al-manthūr, 21/566.

12 Jāmiʿ al-bayān, 11/122.

așa cum aceștia își moștenesc mamele și sunt moșteniți de ele. Ele sunt asemenea mamelor datorită măreției dreptului lor asupra credincioșilor, împreună cu interdicția de a se căsători cu ele."[13]

Ibn Jarīr aṭ-Ṭabarī a spus: *„Inviolabilitatea soțiilor sale este asemenea inviolabilității mamelor lor în sensul că, după moartea sa, credincioșilor le este interzis să se căsătorească cu ele, așa cum le este interzis să se căsătorească cu propriile mame."*[14]

Al-Qurṭubī a spus: *„Adică în privința obligației de a le cinsti, de a le arăta bunătate și respect și în privința interdicției bărbaților de a se căsători cu ele. Ele, Allah să fie mulțumit de ele, rămân însă acoperite față de ei, spre deosebire de mamele lor. S-a mai spus: întrucât grija lor față de credincioși este asemenea grijii mamelor, au fost așezate pe treapta mamelor. Această maternitate nu dă însă drept de moștenire, la fel ca maternitatea prin adopție. Este îngăduită căsătoria cu fiicele lor, care nu sunt socotite surori ale oamenilor."*[15]

13 Al-Umm, 5/151.

14 Jāmiʿ al-bayān, 14/112.

15 Al-Jāmiʿ li-aḥkām al-Qurʾān, 13/82.

Șaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus: „Musulmanii sunt în unanimitate de acord că, după moartea sa, altcuiva îi este interzis să se căsătorească cu aceste soții și că este obligatorie cinstirea lor. Sunt mame ale credincioșilor în privința respectului datorat și a interdicției căsătoriei, însă nu în privința statutului de maḥram. Celor care nu le sunt rude apropiate nu le este îngăduit să rămână singuri cu ele, așa cum un bărbat rămâne singur ori călătorește cu femeile care îi sunt maḥram. De aceea li s-a poruncit acoperirea. Allah Preaînaltul a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزۡوَٰجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَآءِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ يُدۡنِينَ عَلَيۡهِنَّ مِن جَلَٰبِيبِهِنَّۚ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَن يُعۡرَفۡنَ فَلَا يُؤۡذَيۡنَۗ﴾

O, Profetule! Spune-le soțiilor tale, fiicelor tale și femeilor credincioșilor să-și coboare asupra lor veșmintele exterioare. Astfel vor fi mai ușor recunoscute și nu vor fi necăjite.

Coran 33:59

Cel Preaînalt a mai spus:

﴿وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَٰعًا فَسْـَٔلُوهُنَّ مِن وَرَآءِ حِجَابٍ ۚ ذَٰلِكُمْ
أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ۚ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَن تُؤْذُوا۟ رَسُولَ
ٱللَّهِ وَلَآ أَن تَنكِحُوٓا۟ أَزْوَٰجَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦٓ أَبَدًا ۚ إِنَّ ذَٰلِكُمْ
كَانَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمًا﴾

Iar dacă le cereți vreun lucru, cereți-le de după o perdea. Aceasta este mai curat pentru inimile voastre și pentru inimile lor. Nu vă este îngăduit să-l necăjiți pe Trimisul lui Allah și nici să vă căsătoriți vreodată cu soțiile lui după el. Aceasta ar fi înaintea lui Allah un lucru foarte grav.[16]

Coran 33:53

Ibn Kathīr, Allah să aibă milă de el, a spus: *„Adică în privința inviolabilității, respectului, cinstirii, prețuirii și măririi. Nu este însă îngăduit ca un bărbat să rămână singur cu ele, iar interdicția căsătoriei nu se extinde asupra fiicelor și surorilor lor, potrivit consensului…”*

16 Minhāj as-sunnah, 4/369.

După ce a redat cuvintele lui Ibn Kathīr de mai sus, șaykh Muḥammad al-Amīn aṣ-Ṣinqīṭī, Allah să aibă milă de el, a spus: „Afirmația că soțiile sale ﷺ sunt mamele credincioșilor înseamnă că le este interzisă căsătoria cu ele, asemenea interdicției de a se căsători cu mama, și că trebuie să le respecte așa cum își respectă mama… Acest lucru este limpede și nu ridică nicio dificultate. Îl dovedesc cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَٰعًا فَسْـَٔلُوهُنَّ مِن وَرَآءِ حِجَابٍ﴾

Iar dacă le cereți vreun lucru, cereți-le de după o perdea.
Coran 33:53

Omul nu îi cere însă propriei sale mame de după o perdea. Îl dovedesc și cuvintele Celui Preaînalt:

﴿إِنْ أُمَّهَٰتُهُمْ إِلَّا ٱلَّٰٓـِٔى وَلَدْنَهُمْ﴾

Mamele lor nu sunt decât cele care i-au născut.
Coran 58:2

Se știe că ele, Allah să fie mulțumit de ele, nu i-au născut pe toți credincioșii ale căror mame sunt."[17]
Prin aceasta se lămurește împăcarea dintre cuvintele Sale:

﴿وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ﴾

Soțiile lui sunt mamele lor.
Coran 33:6

17 Aḍwāʾ al-bayān, 6/570.

și cuvintele Sale:

﴿إِنْ أُمَّهَٰتُهُمْ إِلَّا ٱللَّٰٓـِٔى وَلَدْنَهُمْ﴾

Mamele lor nu sunt decât cele care i-au născut.
Coran 58:2

Totodată, se lămurește înțelesul maternității atribuite soțiilor Profetului ﷺ.

Maternitatea este de două feluri:

1. Maternitatea religioasă. Este cea întemeiată pe religie. Din această perspectivă, soțiile Profetului ﷺ sunt mamele credincioșilor: sunt soțiile Profetului ﷺ, care are pentru credincioși locul unui tată, și au depus mari strădanii pentru a transmite relatările sale ﷺ, cuvintele, faptele, purtarea și actele sale de adorare. Prin ele, comunitatea a dobândit un folos imens. Această maternitate presupune obligația de a le prețui și respecta și de a le împlini drepturile, căci au locul mamelor. Presupune și interdicția credincioșilor de a se căsători cu ele, așa cum spune Cel Preaînalt:

﴿وَلَآ أَن تَنكِحُوٓا۟ أَزْوَٰجَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦٓ أَبَدًا ۚ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمًا﴾

Și nici să vă căsătoriți vreodată cu soțiile lui după el. Aceasta ar fi înaintea lui Allah un lucru foarte grav.
Coran 33:53

Ea nu dă drept de moștenire precum maternitatea prin rudenie și nu se extinde asupra rudelor lor. De aceea este îngăduită căsătoria cu fiicele și surorile lor. Dovezile au fost deja arătate în cuvintele învățaților citați mai înainte.

2. Maternitatea întemeiată pe rudenia de sânge. Unii învățați o numesc maternitate trupească. Despre aceasta Allah spune:

﴿إِنْ أُمَّهَٰتُهُمْ إِلَّا ٱلَّٰٓـِٔى وَلَدْنَهُمْ﴾

Mamele lor nu sunt decât cele care i-au născut.
Coran 58:2

Femeia este mama copilului său deoarece ea l-a zămislit și l-a născut. Această maternitate are normele și drepturile sale cunoscute.

Pe scurt, întrucât Profetul ﷺ are pentru credincioși locul unui tată, *„îi crește așa cum un tată își crește copiii, din această paternitate a rezultat că soțiile sale sunt mamele lor: în privința inviolabilității, respectului și cinstirii, nu în privința singurătății împreună și a statutului de maḥram”.*[18]

Ele sunt, așadar, mamele credincioșilor în sensul interdicției permanente de a se căsători cu ele și al obligației de a le prețui și cinsti. Nu li se aplică toate normele referitoare la mame. Dacă ar fi așa, nu ar fi îngăduită căsătoria cu fiicele lor, ele i-ar moșteni pe musulmani și ar fi îngăduit ca un bărbat să rămână singur cu ele.

18 Taysīr al-Karīm ar-Raḥmān de Ibn Saʿdī, 6/98.

6 Poate fi numit Profetul tatăl credincioșilor?

Aceasta este o chestiune importantă despre care învățații au vorbit în explicarea acestui verset. Din versetul nobil se înțelege că Profetul ﷺ este pentru ei un tată, așa cum soțiile sale sunt pentru ei mame. Mai mult, după cum a spus șaykh al-Islām:

> *„Soțiile sale au devenit mame ale credincioșilor datorită lui; dacă el nu ar fi asemenea unui tată, soțiile sale nu ar fi asemenea mamelor."*[19]

Într-o lectură necanonică a acestui verset, transmisă de la unii companioni și urmași ai lor, apare formularea: *„Profetul le este mai apropiat credincioșilor decât ei înșiși, el este un tată pentru ei, iar soțiile lui sunt mamele lor."*

Al-Ḥākim a relatat în al-Mustadrak de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, că el citea acest verset: *„Profetul le este mai apropiat credincioșilor decât ei înșiși, el este un tată pentru ei, iar soțiile lui sunt mamele lor."*[20]

Ibn Jarīr a relatat de la Mujāhid că el citea: *„Profetul le este mai apropiat credincioșilor decât ei înșiși și el este un tată pentru ei."*[21]

Ibn Abī Ḥātim a relatat de la ʿIkrimah că a spus: *„În prima lectură apărea: «Profetul le este mai apropiat credincioșilor decât ei înșiși și el este un tată pentru ei.»"*[22]

---

19 Minhāj as-sunnah, 5/238.

20 Al-Mustadrak, 2/415. El a spus: „Lanțul de transmitere este autentic, iar cei doi nu l-au relatat." A fost relatat și de al-Firyābī, Ibn Mardawayh și al-Bayhaqī, după cum se arată în ad-Durr al-manthūr de as-Suyūṭī, 21/567.

21 Jāmiʿ al-bayān, 21/122. Relatat și de al-Firyābī, Ibn Abī Ṣaybah, Ibn al-Mundhir și Ibn Abī Ḥātim, după cum se arată în ad-Durr al-manthūr de as-Suyūṭī, 21/567.

22 Pomenit de as-Suyūṭī în ad-Durr al-manthūr, 21/567.

Ibn Kathīr a spus: *„S-a relatat de la Ubayy ibn Kaʿb și Ibn ʿAbbās că ei citeau: «Profetul le este mai apropiat credincioșilor decât ei înșiși, soțiile lui sunt mamele lor și el este un tată pentru ei.» Ceva asemănător s-a relatat și de la Muʿāwiyah, Mujāhid, ʿIkrimah, al-Ḥasan…”*[23]

Deși această lectură este necanonică, *„lectura cunoscută dovedește acest înțeles”*.[24]

Profetul ﷺ este un tată pentru credincioși în sens religios: îi crește, îi îndrumă, le arată binele, adorarea lui Allah, ascultarea de El și statornicia în religia Sa. Mai mult, toți profeții sunt, în acest sens, părinți ai comunităților lor. De aceea s-a transmis de la Mujāhid că a spus: *„Fiecare profet este un tată pentru comunitatea sa.”*[25] Ei au dorit binele comunităților lor, le-au îndrumat spre bine și le-au oprit de la rău.

Acest înțeles este dovedit și întărit de relatarea autentică din cărțile Sunan, de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, care a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a zis:

> *„Eu sunt pentru voi asemenea unui tată: vă învăț. Când unul dintre voi își face nevoile, să nu se îndrepte cu fața sau cu spatele spre qiblah și să nu se curețe cu mâna dreaptă.”*

El poruncea folosirea a trei pietre și oprea folosirea bălegarului și a oaselor.[26] Acest hadith dovedește că Profetul ﷺ este un tată pentru credincioși în sensul pomenit în hadith: prin sfatul, lămurirea și îndrumarea pe care le oferă.

De aceea, șaykh ʿAbd ar-Raḥmān ibn Saʿdī, Allah să aibă milă de el, spune: *„El ﷺ este un tată pentru credincioși, după cum apare în lectura unora dintre companioni: îi crește așa cum un tată își crește copiii.”*[27]

---

23 Tafsīr al-Qurʾān al-ʿaẓīm, 6/382.

24 Minhāj as-sunnah de Ibn Taymiyyah, 5/238.

25 Pomenit de al-Ālūsī în tafsīr-ul său, 21/152.

26 Relatat de Aḥmad, 2/247, 250; Abū Dāwūd, 1/3; an-Nasāʾī, 1/38; și Ibn Mājah, 1/114. Al-Albānī l-a considerat bun. Vezi Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ, 2/284. Ar-rimmah înseamnă os.

27 Taysīr al-Karīm ar-Raḥmān de Ibn Saʿdī, 6/98.

Prin urmare, nu există niciun impediment în a-l descrie ﷺ drept tată al credincioșilor în sensul explicat mai înainte. Unii învățați au considerat însă că nu este îngăduit ca Profetul ﷺ să fie numit tată al credincioșilor, aducând ca dovadă cuvintele Celui Preaînalt:

﴿مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ﴾

Muḥammad nu este tatăl niciunuia dintre bărbații voștri, ci este Trimisul lui Allah și pecetea profeților.

Coran 33:40

Ei au spus: trebuie spus că este asemenea unui tată pentru credincioși, după cum a spus ﷺ în hadithul de mai înainte: *„Eu sunt pentru voi asemenea unui tată: vă învăț…”*[28]

Al-Qurṭubī, Allah Preaînaltul să aibă milă de el, a pomenit aceasta, apoi a spus: „Părerea corectă este că poate fi numit tată al credincioșilor, adică în privința respectului datorat, iar cuvintele Celui Preaînalt:

﴿مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ﴾

Muḥammad nu este tatăl niciunuia…

Coran 33:40

se referă la rudenia de sânge.”[29]

Nu există, așadar, contradicție între paternitatea afirmată și cea negată. Cea negată este paternitatea de sânge, iar cea pe care învățații au afirmat-o, aducând dovezile de mai înainte, este paternitatea învățării, sfătuirii și lămuririi.

28 Vezi al-Jāmiʿ li-aḥkām al-Qurʾān de al-Qurṭubī, 14/84, și Tafsīr al-Qurʾān al-ʿaẓīm de Ibn Kathīr, 6/382.

29 Al-Jāmiʿ li-aḥkām al-Qurʾān de al-Qurṭubī, 14/84.

Șaykh Muḥammad al-Amīn aṣ-Ṣinqīṭī, Allah să aibă milă de el, a spus: „Din cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ﴾

Soțiile lui sunt mamele lor.
Coran 33:6

se înțelege că el ﷺ este un tată pentru ei. S-a relatat de la Ubayy ibn Kaʿb și Ibn ʿAbbās că ei citeau: *«Soțiile lui sunt mamele lor și el este un tată pentru ei.»* Această paternitate este religioasă. El ﷺ este mai blând cu comunitatea sa decât un tată iubitor cu copiii săi. Allah, Mărețul și Preaînaltul, a spus despre blândețea și îndurarea sa față de ei:

﴿عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾

Îl apasă suferința voastră, este plin de grijă pentru voi, iar cu credincioșii este blând și îndurător.
Coran 9:128

Nu este vorba de paternitatea de sânge, după cum Cel Preaînalt a lămurit prin cuvintele:

﴿مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ﴾

Muḥammad nu este tatăl niciunuia dintre bărbații voștri.
Coran 33:40

Aceasta este dovedită și de hadithul lui Abū Hurayrah, relatat de Abū Dāwūd, an-Nasāʾī și Ibn Mājah, potrivit căruia Profetul ﷺ a spus:

> *«Eu sunt pentru voi asemenea unui tată: vă învăț. Când unul dintre voi își face nevoile, să nu se îndrepte cu fața sau cu spatele spre qiblah și să nu se curețe cu mâna dreaptă.»*

El poruncea folosirea a trei pietre și oprea folosirea bălegarului și a oaselor. Cuvintele sale ﷺ din acest hadith, *«Eu sunt pentru voi asemenea unui tată»*, lămuresc înțelesul paternității pomenite, așa cum este limpede."[30]

În cartea sa Dafʿ īhām al-iḍṭirāb ʿan āyāt al-Kitāb, după ce a prezentat această dificultate aparentă, a spus: *„Răspunsul este limpede: paternitatea afirmată este religioasă, iar cea negată este trupească."*[31]

În concluzie, Profetul ﷺ este un tată pentru credincioși în sens religios, o paternitate care o depășește pe cea de sânge în rang, poziție și însemnătate. De aceea s-a transmis autentic de la el ﷺ că a spus: *„Niciunul dintre voi nu crede până când eu nu-i sunt mai iubit decât tatăl său, copilul său și toți oamenii."*[32]

Hadithurile cu acest înțeles sunt multe. Allah știe cel mai bine.

30 Aḍwāʾ al-bayān, 15/570–571.

31 Tipărit la sfârșitul lucrării Aḍwāʾ al-bayān, 10/239.

32 Relatat de al-Bukhārī, 1/22, și Muslim, 1/67.

7 Mame ale bărbaților credincioși sau și ale femeilor credincioase?

Învățații au două păreri cunoscute în această privință:

Prima: soțiile Profetului ﷺ sunt numai mame ale bărbaților credincioși. Ca dovadă, ei aduc relatarea de la mama credincioșilor ʿĀʾișah, Allah să fie mulțumit de ea: o femeie i-a spus *„O, mama mea!”*, iar ea a răspuns: *„Eu sunt mama bărbaților voștri, nu mama femeilor voastre.”*[33]

Ibn al-ʿArabī a spus: *„Aceasta este părerea corectă.”*[34] Iar Ibn Kathīr a spus: *„Aceasta este cea mai corectă dintre cele două păreri din școala lui aș-Șāfiʿī, Allah să aibă milă de el.”*[35]

A doua: ele sunt mamele bărbaților credincioși și ale femeilor credincioase. Ei aduc ca dovadă ceea ce s-a relatat de la mama credincioșilor Umm Salamah, Allah să fie mulțumit de ea, care a spus: *„Eu sunt mama bărbaților și a femeilor dintre voi.”*[36]

33 Relatat de Ibn Saʿd în aṭ-Ṭabaqāt, 8/64, și de al-Bayhaqī în as-Sunan, 7/70. Ibn Kathīr a spus în tafsīr-ul său, 6/381: „S-a transmis autentic de la ʿĀʾișah, Allah să fie mulțumit de ea.”

34 Aḥkām al-Qurʾān, 3/542.

35 Tafsīr al-Qurʾān al-ʿaẓīm de Ibn Kathīr, 6/381.

36 Relatat de Ibn Saʿd în aṭ-Ṭabaqāt, după cum se arată în ad-Durr al-manthūr de as-Suyūṭī, 21/567. Nu l-am găsit în aṭ-Ṭabaqāt.

Preferând această părere, al-Qurṭubī spune: „...Ceea ce mi se arată este că ele sunt mamele bărbaților și femeilor, spre a înălța dreptul lor asupra bărbaților și femeilor. O dovedește începutul versetului:

﴿ٱلنَّبِيُّ أَوۡلَىٰ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ مِنۡ أَنفُسِهِمۡ﴾

Profetul le este mai apropiat credincioșilor decât ei înșișși.
Coran 33:6

Acesta îi cuprinde, în mod necesar, atât pe bărbați, cât și pe femei. O dovedesc și hadithurile lui Abū Hurayrah și Jābir. Atunci cuvintele Sale:

﴿وَأَزۡوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمۡ﴾

Soțiile lui sunt mamele lor.
Coran 33:6

se referă la toți. În plus, în exemplarul lui Ubayy ibn Kaʿb se afla: *«Soțiile lui sunt mamele lor și el este un tată pentru ei.»* Ibn ʿAbbās citea: *«...decât ei înșișși, el este un tată pentru ei, iar soțiile lui sunt mamele lor.»* Din perspectiva cântăririi dovezilor, toate acestea slăbesc relatarea lui Masrūq — adică de la ʿĀʾișah — dacă ea este autentică. Dacă nu este autentică, ea nu mai poate fi folosită pentru restrângerea înțelesului, iar noi rămânem la sensul de bază, cel general, care vine mai întâi în minte. Allah știe cel mai bine."[37]

Părerea pe care a susținut-o și pentru care a adus dovezi este mai apropiată de adevăr. Totuși, cele relatate de la ʿĀʾișah și Umm Salamah, Allah să fie mulțumit de ele, pot fi împăcate astfel: dacă prin maternitate se înțelege interdicția de a se căsători cu ele după el ﷺ, precum și interdicția privirii și a singurătății împreună cu ele, este limpede că acestea îi privesc numai pe bărbați, nu și pe femei.

37 Al-Jāmiʿ li-aḥkām al-Qurʾān, 14/84.

Dacă prin maternitate se înțeleg însă prețuirea, respectul, împlinirea drepturilor și îndatoririlor și altele asemenea, aceasta îi cuprinde atât pe femei, cât și pe bărbați, pe credincioși și pe credincioase. Este posibil ca mama credincioșilor ʿĀ'işah, Allah să fie mulțumit de ea, să fi avut în vedere primul înțeles, iar mama credincioșilor Umm Salamah, Allah să fie mulțumit de ea, pe cel de-al doilea. Allah știe cel mai bine.

8 Frații și fiicele lor: unchi materni și surori ale credincioșilor?

Întrucât soțiile Profetului ﷺ sunt mame ale credincioșilor în privința interdicției căsătoriei, nu a statutului de maḥram, învățații au avut păreri diferite despre frații lor: poate fi numit vreunul dintre ei unchi matern al credincioșilor? La fel, despre fiicele lor: pot fi numite surori ale credincioșilor?

În această chestiune au două păreri:

Prima: această denumire nu trebuie folosită.

Șaykh al-Islām a spus: „Unii învățați ai Sunnei au spus: Frații soțiilor nu sunt numiți unchi materni ai credincioșilor. Dacă li s-ar da această denumire, surorile lor ar trebui numite mătuși materne ale credincioșilor. Dacă ar fi unchi și mătuși materne, unui credincios i-ar fi interzis să se căsătorească cu mătușa sa maternă, iar unei femei i-ar fi interzis să se căsătorească cu unchiul său matern.

Textul revelat și consensul stabilesc însă că bărbaților credincioși și femeilor credincioase le este îngăduit să se căsătorească cu surorile și frații soțiilor Profetului. Astfel, al-ʿAbbās s-a căsătorit cu Umm al-Faḍl, sora Maymūnei bint al-Ḥārith, mama credincioșilor, și a avut cu ea pe ʿAbd Allah, al-Faḍl și alți copii. Tot astfel, ʿAbd Allah ibn ʿUmar, ʿUbayd Allah, Muʿāwiyah, ʿAbd ar-Raḥmān ibn Abī Bakr și Muḥammad ibn Abī Bakr s-au căsătorit cu femeile credincioase cu care s-au căsătorit. Dacă ei ar fi fost unchii lor materni, unei femei nu i-ar fi fost îngăduit să se căsătorească cu unchiul său matern.

Ei au spus: Tot astfel, mamele soțiilor sale nu sunt numite bunici ale credincioșilor și nici tații lor bunici ai credincioșilor. În cazul mamelor credincioșilor nu s-au stabilit toate normele

rudeniei de sânge, ci numai respectul datorat și interdicția căsătoriei. Normele rudeniei se pot separa: prin alăptare se stabilesc interdicția căsătoriei și statutul de maḥram, fără a se stabili celelalte norme ale rudeniei de sânge. Toate acestea sunt acceptate prin consens."[38]

Al-Qurṭubī a spus: *„Unii au spus: Fiicele sale nu sunt numite surori ale credincioșilor, nici frații soțiilor sale unchi materni și nici surorile lor mătuși materne ale credincioșilor. Aș-Ṣāfiʿī, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Az-Zubayr s-a căsătorit cu Asmāʾ, fiica lui Abū Bakr aș-Ṣiddīq, care era sora ʿĀʾișei, fără să spună că ea este mătușa maternă a credincioșilor..."*[39]

A doua: este îngăduită folosirea acestei denumiri.

Aceasta ține, după cum spune Ibn Kathīr, *„de folosirea unei exprimări, nu de stabilirea unei norme juridice"*.[40]

După cuvintele sale de mai înainte, șaykh al-Islām a spus: *„Cei care l-au numit pe unul dintre aceștia unchi matern al credincioșilor nu au contestat aceste norme. Prin această denumire au urmărit însă să arate că el are o legătură de înrudire prin căsătorie cu Profetul ﷺ. Pomenirea lor astfel a devenit cunoscută în cazul lui Muʿāwiyah, Allah să fie mulțumit de el, așa cum a devenit cunoscut că el era un scrib al revelației, deși și alții au scris revelația, ori că a călătorit în urma Trimisului lui Allah ﷺ pe același animal, deși el i-a luat și pe alții astfel..."*[41]

Judecătorul Abū Yaʿlā, Allah să aibă milă de el, a dedicat o lucrare apărării lui Muʿāwiyah și dezvinovățirii sale de acuzațiile de nedreptate și nelegiuire, numind-o Tanzīh khāl al-muʾminīn Muʿāwiyah ibn Abī Sufyān min aẓ-ẓulm wa-l-fisq fī muṭālabatihi bi-dam amīr al-muʾminīn ʿUthmān — *„Dezvinovățirea unchiului matern al credincioșilor, Muʿāwiyah ibn Abī Sufyān, de nedreptate și nelegiuire în cererea sa de a se face dreptate pentru sângele emirului credincioșilor ʿUthmān"*. Allah să fie mulțumit de amândoi! În această lucrare a alcătuit un capitol folositor în care a

38 Minhāj as-sunnah, 6/370.

39 Al-Jāmiʿ li-aḥkām al-Qurʾān de al-Qurṭubī, 14/84.

40 Tafsīr al-Qurʾān al-ʿaẓīm, 6/381.

41 Minhāj as-sunnah, 4/370–371.

arătat că denumirea este corectă și a pomenit ceea ce o susține și o dovedește.

El, Allah să aibă milă de el, a spus: „Frații soțiilor Trimisului lui Allah ﷺ sunt numiți unchi materni ai credincioșilor. Prin aceasta nu înțelegem că sunt unchi materni în sens propriu, asemenea fraților mamelor de sânge. Înțelegem că au statutul unchilor materni în privința anumitor lucruri, și anume a cinstirii, deoarece Profetul ﷺ a spus: *«Unchiul matern este un tată»*,[42] spre a-i arăta cinstire.

Aḥmad a afirmat explicit folosirea acestei denumiri în relatarea lui Abū Ṭālib, spunând: *«Muʿāwiyah este unchiul matern al credincioșilor, iar Ibn ʿUmar este unchiul matern al credincioșilor.»*[43]

Abū Bakr al-Marrūdhī a spus: L-am auzit pe Hārūn ibn ʿAbd Allah spunându-i lui Abū ʿAbd Allah: Mi-a sosit o scrisoare din ar-Raqqah potrivit căreia unii oameni spun: Nu-l numim pe Muʿāwiyah unchi matern al credincioșilor. El s-a mâniat și a spus: *«Ce obiecție au ei în această privință? Să fie evitați până când se căiesc.»*[44]"

Mai departe a spus: *„Dovada este că această denumire nu se întemeiază pe limbă ori pe analogie, ci pe textul revelat și pe Lege. În Lege a fost transmisă numirea fraților lor drept unchi materni."*

42 Pomenit de al-ʿAjlūnī în Kaṣf al-khafāʾ, 1/448, care l-a atribuit lui al-Kharāʾiṭī în Makārim al-akhlāq și a spus: „În lanțul său se află Saʿīd, pe care Aḥmad l-a declarat mincinos." Ad-Daylamī l-a redat în al-Firdaws, 2/207, de la ʿAbd Allah ibn ʿUmar, fără lanț de transmitere.

43 Relatat de al-Khallāl în as-Sunnah, nr. 657.

44 Relatat de al-Khallāl în as-Sunnah, nr. 658.

Apoi a redat cu lanțul său de transmitere de la Ibn ʿAbbās explicația acestui verset:

﴿عَسَى ٱللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ ٱلَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً﴾

Poate că Allah va pune prietenie între voi și aceia dintre ei cărora le-ați fost dușmani.
Coran 60:7

El a spus: *„Prietenia pe care Allah a pus-o între ei a fost căsătoria Profetului ﷺ cu Umm Ḥabībah, fiica lui Abū Sufyān. Ea a devenit mama credincioșilor, iar Muʿāwiyah, unchiul matern al credincioșilor."*[45]

Apoi a redat de la Ibn Baṭṭah ceea ce acesta a transmis cu lanțul său, într-o culegere de foloase desprinse din relatările sale, de la Muḥammad ibn Qaḥṭabah ad-Dimaṣqī, care a spus: *„Am venit la Muʿāwiyah ibn Abī Sufyān și i-am spus: O, Abū ʿAbd ar-Raḥmān! Al-Ḥasan ibn ʿAlī ibn Abī Ṭālib a venit în vizită. Lasă-l să urce pe amvon. El a spus: Lasă-mă să-mi arăt cinstea înaintea oamenilor Șamului. I-am spus: Fă cum socotești cu el. A urcat pe amvon, L-a lăudat pe Allah și I-a adus mulțumire, apoi Muʿāwiyah i-a spus: Te întreb în numele lui Allah, o, Abū Muḥammad: nu sunt eu din valea Meccăi? El a spus: Ba da, pe Allah, în afară de Care nu există alt dumnezeu! El a spus: O, Allah, fii martor! Apoi a spus: Te întreb în numele lui Allah, o, Abū Muḥammad: nu sunt eu unchiul matern al credincioșilor? El a răspuns: Ba da, pe Cel în afară de Care nu există alt dumnezeu! El a spus: O, Allah, fii martor!..."* A redat relatarea în întregime.

45 Relatat de al-Ājurrī în aș-Șarīʿah, 5/2448, nr. 1930. Relatat și de ʿAbd ibn Ḥumayd, Ibn al-Mundhir, Ibn ʿAdī, Ibn Mardawayh, al-Bayhaqī în ad-Dalāʾil și Ibn ʿAsākir, prin al-Kalbī, de la Abū Ṣāliḥ, de la Ibn ʿAbbās. Vezi ad-Durr al-manthūr de as-Suyūṭī, 8/130. În lanțul său se află al-Kalbī, acuzat de minciună și ale cărui relatări sunt abandonate.

Apoi a spus: „De asemenea, dacă este îngăduit ca soțiile Profetului ﷺ să fie numite mame, deși nu sunt mame în sens propriu — căci este îngăduită căsătoria cu surorile și fiicele lor —, această denumire fiind îngăduită deoarece au statutul mamelor în privința interdicției de a încheia căsătoria cu ele, tot astfel este îngăduit ca frații lor să fie numiți unchi materni în privința anumitor lucruri, și anume a cinstirii. Nu are temei afirmația lor că această denumire trebuie să fie întemeiată pe text, dar că nu s-ar fi transmis niciun text în acest sens. Noi am arătat că ea a fost transmisă de la un grup de companioni, între care Ibn ʿAbbās; se află și în cuvintele lui Muʿāwiyah pe amvon și în confirmarea lui al-Ḥasan. Nu are temei nici afirmația lor că, dacă ar fi unchi materni, nu ar fi îngăduită căsătoria cu ei, fiindcă am arătat că nu folosim această denumire în sens propriu, ci ca cinstire a rangului lor.

Dacă se întreabă: Le numiți atunci și pe surorile lor mătuși materne?, se răspunde: Nu folosim această denumire, fiindcă nu s-a transmis un text pentru ea, pe când pentru unchii materni s-a transmis; această denumire se întemeiază pe text. Totuși, nici nu ar fi oprit să le numim mătuși materne, deși această denumire nu a fost pomenită explicit: Allah Preaînaltul a pomenit explicit mamele și surorile prin alăptare, iar juriștii au folosit apoi și denumirea de mătuși materne prin alăptare.” Aici se încheie citatul.[46]

În orice caz, folosirea acestei denumiri este corectă ca semn de respect și prețuire, nu pentru a stabili o normă juridică. Allah știe cel mai bine.

46 Tanzīh khāl al-muʾminīn Muʿāwiyah ibn Abī Sufyān, pp. 74–79, precum și manuscrisul lucrării. Textul redat aici este preluat întocmai din manuscris.

9 Roabele Profetului și denumirea de mame ale credincioșilor

Ibn al-Qayyim a transmis în Zād al-maʿād de la Abū ʿUbaydah că a spus: *„El a avut patru: Māriyah, mama fiului său Ibrāhīm; Rayḥānah; o altă roabă frumoasă dobândită printre captivi; și o roabă pe care i-a dăruit-o Zaynab bint Ǧaḥș.”*[47]

Pot fi numite acestea mame ale credincioșilor sau denumirea le privește numai pe soțiile sale ﷺ?

Răspunsul: această denumire le privește numai pe soțiile Profetului ﷺ, așa cum arată sensul aparent al Coranului. Nu s-a transmis nimic care să dovedească îngăduința aplicării ei femeilor aflate în stăpânirea Profetului ﷺ. Mai mult, într-o relatare autentică se arată că, atunci când Profetul ﷺ a ales-o pe Șafiyyah bint Ḥuyayy, companionii au spus: *„Dacă îi cere să se acopere, este una dintre mamele credincioșilor; altfel, este dintre cele aflate în stăpânirea sa.”*[48]

După ce a pomenit acest hadith, șaykh al-Islām a spus: „Hadithul dovedește că maternitatea față de credincioși le aparține soțiilor sale, nu femeilor aflate în stăpânirea sa. Nici Coranul nu arată altceva, căci El a spus:

﴿وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ﴾

Soțiile lui sunt mamele lor.
Coran 33:6

47 Zād al-maʿād, 1/114.

48 Relatat de al-Bukhārī, 9/126, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī, și Muslim, 2/1045.

…”[49]

49 Majmūʿ al-fatāwā, 15/448–449.

10 Femeile cu care căsătoria nu a fost consumată

Vor fi pomenite mai departe soțiile cunoscute ale Profetului ﷺ, cu care el a consumat căsătoria și cărora Coranul le-a stabilit calitatea de mame ale credincioșilor. Dar ce se spune despre cele pe care le-a cerut în căsătorie fără a se căsători cu ele și despre cele care i s-au dăruit fără ca el să se căsătorească cu ele? Acestea au fost aproximativ patru sau cinci femei: de pildă, al-Jawniyyah, la care a trimis pentru a se căsători cu ea, iar când a intrat la ea ca să-i ceară mâna, ea a cerut ocrotire împotriva lui; el i-a respectat cererea și nu s-a căsătorit cu ea. La fel, al-Kalbiyyah; femeia căreia i-a văzut o pată albă pe partea laterală a trupului și cu care nu a consumat căsătoria; precum și cea care i s-a dăruit, dar pe care el a căsătorit-o cu altcineva în schimbul unor sure din Coran.[50]

Sunt și acestea descrise drept mame ale credincioșilor?

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, spune: *„...Cele de care s-a despărțit în timpul vieții lor fără a consuma căsătoria nu au normele soțiilor cu care a consumat-o și pe care le-a lăsat văduve la moartea sa. Binecuvântarea și pacea lui Allah să fie din belșug asupra lui, a soțiilor și urmașilor săi."*[51]

Prin aceasta se cunoaște răspunsul la această chestiune. Allah știe cel mai bine.

50 Vezi Zād al-maʿād, 1/113–114.

51 Jalāʾ al-afhām, p. 172.

11 Numărul soțiilor Profetului și prezentarea lor

Fără îndoială, de meditarea deplină asupra versetului țin cunoașterea soțiilor Profetului ﷺ, a numărului lor și a câtorva aspecte din viața lor, Allah să fie mulțumit de ele. Cărțile de biografie și istorie sunt pline de lămuriri în această privință. Este însă folositor să pomenim aici câteva lucruri, fie și pe scurt.[52]

Soțiile sale ﷺ au fost unsprezece. Două au murit în timpul vieții sale, iar la moartea sa ﷺ celelalte nouă erau în viață.

1. Khadījah bint Khuwaylid al-Qurașiyyah al-Asadiyyah. Ea a fost prima. S-a căsătorit cu ea înainte de profeție, când ea avea patruzeci de ani. Nu s-a căsătorit cu altă femeie cât timp ea a trăit. Toți copiii săi au fost de la ea, în afară de Ibrāhīm, Allah să fie mulțumit de el, a cărui mamă a fost Māriyah, roaba sa. Khadījah l-a sprijinit în profeție, s-a străduit alături de el și i-a fost alături cu persoana și averea sa. A murit cu trei ani înainte de emigrare.

Printre însușirile sale deosebite se află faptul că Allah Preaslăvitul i-a trimis salutul prin Jibrīl, iar Profetul ﷺ i l-a transmis. Al-Bukhārī și Muslim au relatat de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el: *„Jibrīl a venit la Profet ﷺ și a spus: O,*

52 Printre sursele și lucrările de referință folositoare pentru biografiile soțiilor Profetului ﷺ se află: 1. At-Ṭabaqāt de Ibn Saʿd, 8/52 și următoarele. 2. Tasmiyat azwāj an-Nabī ﷺ wa-awlādih de Abū ʿUbaydah Maʿmar ibn al-Muthannā. 3. Al-Istīʿāb de Ibn ʿAbd al-Barr, 1/44 și următoarele. 4. Al-Iṣābah fī tamyīz aṣ-ṣaḥābah de Ibn Ḥajar, „Cartea femeilor”, 4/224 și următoarele. 5. Zād al-maʿād de Ibn al-Qayyim, 1/105 și următoarele. 6. Jalāʾ al-afhām, de același autor, p. 154 și următoarele. 7. Ummahāt al-muʾminīn raḍiya Allāhu ʿanhunna: dirāsah ḥadīthiyyah de dr. ʿAbd al-ʿAzīz al-ʿAbd al-Laṭīf, teză de doctorat dactilografiată.

Trimis al lui Allah! Iat-o pe Khadījah venind cu un vas în care se află o mâncare gătită, mâncare ori băutură. Când ajunge la tine, transmite-i salutul Domnului ei și pe al meu și vestește-i o casă în Paradis din perle scobite, în care nu este nici zarvă și nici osteneală."[53]

Printre însușirile sale deosebite: nu l-a întristat niciodată și nu s-a mâniat împotriva lui; nu a fost niciodată supusă de el unui jurământ de abținere de la relațiile conjugale, mustrării ori îndepărtării.

O altă însușire deosebită este că a fost prima femeie din această comunitate care a crezut în Allah și în Trimisul Său ﷺ.

2. Sawdah bint Zamʿah ibn Qays al-Qurașiyyah. Allah să fie mulțumit de ea! S-a căsătorit cu ea la câteva zile după moartea Khadījei. Ea a îmbătrânit alături de el, iar când el a vrut să divorțeze de ea, i-a dăruit ziua sa ʿĀ'işei, Allah să fie mulțumit de ea, și el a păstrat-o ca soție.[54] Aceasta este una dintre însușirile sale deosebite: a dăruit ziua sa celei iubite de Profet ﷺ, căutând apropierea de Trimisul lui Allah ﷺ din dragoste pentru el și preferând să rămână alături de el. El împărțea timpul între soțiile sale, fără să-i mai atribuie ei o parte, iar ea era mulțumită și căuta mulțumirea Trimisului lui Allah ﷺ. Allah să fie mulțumit de ea! A murit către sfârșitul califatului lui ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb. Allah să fie mulțumit de el, de ea și de toți companionii!

53 Al-Bukhārī, 13/465, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī, și Muslim, 4/1887.

54 Relatat de al-Bukhārī, 9/312, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī.

3. ʿĀʾișah bint Abī Bakr. Cea sinceră, fiica celui sincer. S-a căsătorit cu ea în luna Șawwāl, cu doi ani înainte de emigrare; s-a spus și cu trei ani înainte, când ea avea șase ani. A consumat căsătoria la Medina, la începutul sosirii sale, în primul an, când ea avea nouă ani. Înainte de căsătorie, îngerul i-o arătase într-o bucată de mătase. În cele două Ṣaḥīḥ-uri se transmite de la ea, Allah să fie mulțumit de ea, că Trimisul lui Allah ﷺ i-a spus:

„Mi-ai fost arătată în vis de două ori. Un bărbat te purta într-o bucată de mătase și spunea: Aceasta este soția ta. O descopeream și erai tu. Atunci spuneam: Dacă aceasta este de la Allah, El o va împlini."[55]

Printre însușirile sale deosebite se află faptul că era cea mai iubită dintre soțiile Trimisului lui Allah ﷺ. Aceasta s-a transmis autentic în al-Bukhārī și Muslim: a fost întrebat *„Care om îți este cel mai iubit?"* și a răspuns: *„ʿĀʾișah."* A fost întrebat: *„Dar dintre bărbați?"* A răspuns: *„Tatăl ei."*[56]

O altă însușire deosebită este că nu s-a căsătorit cu nicio altă femeie fecioară. În al-Bukhārī se transmite de la ʿĀʾișah, Allah să fie mulțumit de ea: *„Am spus: O, Trimis al lui Allah! Dacă ai coborî într-o vale cu un copac din care s-a mâncat și un copac din care nu s-a mâncat, la care ai lăsa cămila să pască? El a răspuns: La cel unde nu s-a păscut."*[57] Ea voia să spună că el nu se căsătorise cu altă fecioară în afară de ea.

Printre însușirile sale deosebite este și faptul că revelația cobora asupra lui ﷺ când se afla sub învelitoarea ei, spre deosebire de celelalte soții. Într-o relatare autentică, Profetul ﷺ spune:

„O, Umm Salamah! Nu mă necăji în privința ʿĀʾișei! Pe Allah, revelația nu a coborât asupra mea sub învelitoarea vreuneia dintre voi, în afară de a ei."[58]

55 Al-Bukhārī, 12/399, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī, și Muslim, 4/1889.

56 Al-Bukhārī, 8/74, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī, și Muslim, 4/1856.

57 Al-Bukhārī, 9/120, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī.

58 Relatat de al-Bukhārī, 7/107, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī.

O altă însușire deosebită este că Allah Preaslăvitul a dezvinovățit-o de acuzația adusă de oamenii calomniei. În apărarea și dezvinovățirea sa a coborât o revelație recitată în lăcașurile de rugăciune și în rugăciunile musulmanilor până în Ziua Învierii. El a mărturisit că ea se află printre femeile curate și i-a făgăduit iertarea și înzestrarea aleasă. Ea, Allah să fie mulțumit de ea, se smerea și spunea: *„În ochii mei, însemnătatea mea era prea mică pentru ca Allah să vorbească despre mine printr-o revelație care să fie recitată..."*[59]

Printre însușirile sale deosebite este că a avut cea mai profundă înțelegere și cea mai mare știință dintre soțiile sale ﷺ, ba chiar dintre toate femeile comunității. Cei mai mari dintre companionii Profetului ﷺ se întorceau la cuvintele ei și îi cereau verdicte.

O altă însușire deosebită este că Trimisul lui Allah ﷺ a murit în casa ei, în ziua care îi era rânduită, între pieptul și gâtul ei, și a fost îngropat în casa ei.[60]

Când el ﷺ a murit, ea avea optsprezece ani. A murit la Medina și a fost îngropată în al-Baqīʿ. A lăsat prin testament ca Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, să conducă rugăciunea pentru ea. Aceasta s-a întâmplat în anul 58 de la emigrare.

Învățații au avut trei păreri despre cine are întâietate, ea sau Khadījah: unii au spus că ea are întâietate, alții că Khadījah are întâietate, iar alții s-au abținut să se pronunțe.
As-Suyūṭī a spus în Alfiyyah sa despre știința hadithului:

„Cele mai vrednice dintre soții sunt, potrivit cercetării,

Khadījah și fiica celui sincer.

A treia părere despre ele este abținerea de la judecată;

Iar despre ʿĀʾișah și fiica Profetului, dezacordul este transmis.

După ele urmează Ḥafṣah, apoi celelalte;

Iar ultimul dintre companioni, potrivit consensului..."[61]

---

59 Relatat de al-Bukhārī, 7/431, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī, și Muslim, 4/2129.

60 Relatat de al-Bukhārī, 8/144, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī, și Muslim, 4/1893.

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a spus: *„L-am întrebat pe șaykh-ul nostru Ibn Taymiyyah și mi-a spus: Fiecare dintre ele s-a distins printr-o însușire aparte. Khadījah a avut un rol la începutul Islamului: îl consola pe Trimisul lui Allah ﷺ, îl întărea, îi aducea liniște și își cheltuia averea pentru el. A prins zorii Islamului și a îndurat suferință pentru Allah și pentru Trimisul Său. L-a sprijinit pe Trimis în momentele celei mai mari nevoi, având astfel o parte de sprijin și dărnicie pe care nicio alta nu o are. În schimb, ʿĀ'išah, Allah să fie mulțumit de ea, a avut un rol în perioada de mai târziu a Islamului. În privința înțelegerii religiei, a transmiterii ei către comunitate și a folosului pe care fiii ei l-au dobândit din știința transmisă de ea, a avut ceea ce nicio alta nu a avut."* Acesta este sensul cuvintelor sale.[62]

4. Ḥafṣah bint ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb. Allah să fie mulțumit de ea și de tatăl ei! S-a căsătorit cu ea în al treilea an de la emigrare. Înainte fusese soția lui Khunays ibn Ḥudhāfah, unul dintre companionii Trimisului lui Allah ﷺ, care luase parte la Badr. A murit în anul 27 sau 28 de la emigrare.

5. Zaynab bint Khuzaymah ibn al-Ḥārith al-Qaysiyyah, din Banū Hilāl ibn ʿĀmir. A murit în timpul vieții sale ﷺ, la două luni după căsătorie.

Era numită *„mama sărmanilor"*, fiindcă îi hrănea adesea pe sărmani. Allah să fie mulțumit de ea!

6. Umm Salamah, Hind bint Abī Umayyah ibn al-Mughīrah al-Qurașiyyah al-Makhzūmiyyah. S-a spus că ea a fost ultima dintre soțiile sale care a murit. A murit în anul 62 de la emigrare și a fost îngropată în al-Baqīʿ. Profetul ﷺ s-a căsătorit cu ea în al patrulea an de la emigrare.

Printre însușirile sale deosebite este că Jibrīl a intrat la Profet ﷺ în timp ce ea se afla lângă el, iar ea l-a văzut în înfățișarea lui Diḥyah al-Kalbī. În Ṣaḥīḥ Muslim, de la Abū ʿUthmān, se transmite: *„Am fost înștiințat că Jibrīl a venit la Profet ﷺ, iar Umm Salamah se afla lângă el. A început să*

61 Alfiyyat as-Suyūṭī fī ʿilm al-ḥadīth, p. 196.

62 Jalā' al-afhām, p. 154.

vorbească, apoi s-a ridicat. Profetul ﷺ i-a spus lui Umm Salamah: Cine era acesta?"[63] Urmează restul hadithului.

7. Zaynab bint Jaḥș, din Banū Asad ibn Khuzaymah. Ea era fiica mătușii sale paterne, Umaymah bint ʿAbd al-Muṭṭalib. Înainte fusese soția lui Zayd ibn Ḥārithah, eliberatul său. După ce Zayd a divorțat de ea, Allah i-a dat-o în căsătorie de deasupra celor șapte ceruri și i-a revelat:

﴿فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَٰكَهَا﴾

Când Zayd și-a încheiat legătura cu ea, Noi ți-am dat-o în căsătorie.
Coran 33:37

El s-a ridicat și a intrat la ea fără a cere îngăduință. Ea se mândrea cu aceasta înaintea celorlalte soții ale Trimisului lui Allah ﷺ, spunând: *„Pe voi v-au căsătorit familiile voastre, iar pe mine m-a căsătorit Allah de deasupra celor șapte ceruri ale Sale."*[64] Aceasta este una dintre însușirile ei deosebite. A murit la Medina în anul 20 și a fost îngropată în al-Baqīʿ. A fost prima dintre soțiile sale care i s-a alăturat după moartea sa ﷺ.

ʿĀʾișah, Allah să fie mulțumit de ea, a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a zis:

> *„Cea dintre voi care mi se va alătura cel mai repede este cea cu mâna cea mai lungă."*

Ea a spus: *„Cea cu mâna cea mai lungă dintre noi a fost Zaynab, fiindcă muncea cu mâinile sale și dădea milostenie."*[65]

8. Juwayriyyah bint al-Ḥārith ibn Abī Ḍirār al-Muṣṭaliqiyyah. A fost luată captivă în expediția împotriva Banū al-Muṣṭaliq și a revenit în partea lui Thābit ibn Qays, care a încheiat cu ea un contract de răscumpărare. Trimisul lui Allah ﷺ i-a achitat răscumpărarea și s-a căsătorit cu ea în anul 6 de la emigrare. A murit în anul 56.

63 Ṣaḥīḥ Muslim, 4/196.
64 Relatat de al-Bukhārī, 13/403, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī.
65 Relatat de Muslim, 4/1907.

Printre meritele sale este că, datorită ei, musulmanii au eliberat din robie o sută de familii, spunând: *„Sunt rudele prin căsătorie ale Trimisului lui Allah ﷺ."*[66] Aceasta a fost una dintre binecuvântările sale asupra neamului ei.

9. Umm Ḥabībah, Ramlah bint Abī Sufyān Ṣakhr ibn Ḥarb al-Quraṣiyyah al-Umawiyyah. S-a spus și că numele ei era Hind. S-a căsătorit cu ea pe când ea se afla în ținutul Abisiniei, unde emigrase. An-Najāṣī i-a oferit în numele lui o zestre de patru sute de dinari, apoi ea a fost adusă de acolo la el. A murit în vremea fratelui său, Muʿāwiyah ibn Abī Sufyān.

10. Ṣafiyyah bint Ḥuyayy ibn Akhṭab, căpetenia Banū an-Naḍīr, din urmașii lui Hārūn ibn ʿImrān, fratele lui Mūsā, pacea fie asupra amândurora! S-a căsătorit cu ea în anul 7.

Ea era, așadar, fiică de profet, unchiul ei era profet, iar soțul ei era profet. Era una dintre cele mai frumoase femei din lume. Îi revenise ca roabă din partea aleasă a prăzii; el a eliberat-o și a făcut din eliberarea ei zestrea sa. Aceasta este una dintre însușirile ei deosebite. Allah să fie mulțumit de ea!

11. Maymūnah bint al-Ḥārith al-Hilāliyyah. A fost ultima cu care s-a căsătorit. A încheiat căsătoria cu ea la Sarif și tot acolo a consumat-o. S-a căsătorit cu ea în anul 7 de la emigrare, după ʿumrat al-qaḍāʾ. A murit la Sarif în anul 63 de la emigrare, în vremea lui Muʿāwiyah. Allah să fie mulțumit de el, de ea și de toți companionii!

Acestea sunt soțiile sale cunoscute cu care a consumat căsătoria: unsprezece femei. Numai ele sunt mamele credincioșilor. Allah să fie mulțumit de ele toate!
Al-Ḥāfiẓ al-ʿIrāqī a spus în Alfiyyah sa despre viața Profetului:

„Soțiile cu care a consumat căsătoria au fost

Douăsprezece ori unsprezece; s-a transmis dezacord.

Prima a fost Khadījah, după ea Sawdah,

Apoi ʿĀʾișah, cea sinceră;

S-a spus și înainte de Sawdah; apoi Ḥafṣah,

66 Relatat de Aḥmad în Musnad-ul său, 6/277.

Apoi Zaynab, al cărei tată era Khuzaymah;

După ea Hind, adică Umm Salamah,

Apoi fiica lui Ǧaḥș, Zaynab cea cinstită;

Urmează fiica lui al-Ḥārith, adică Ǧuwayriyyah,

Iar după ea Rayḥānah, cea luată captivă;

S-a spus însă că a fost numai în stăpânirea sa,

Fără s-o fi luat de soție; aceasta este mai precis.

Fiica lui Abū Sufyān, pe nume Ramlah,

Umm Ḥabībah, urmează; apoi Ṣafiyyah;

Urmează apoi Maymūnah, cu care s-a căsătorit în afara stării de iḥrām;

Ea era, precum numele său, binecuvântată.

Ibn al-Muthannā, Maʿmar, a inclus

Printre cele cu care a consumat căsătoria

Pe fiica lui Șurayḥ, numită Fāțimah,

Prezentând-o drept cea care i s-a dăruit.

Nu am găsit-o pomenită de cei care i-au adunat pe companioni,

Nici în Usd al-ghābah.

Poate că ea este cea care a cerut ocrotire împotriva lui,

Fiica lui aḍ-Ḍaḥḥāk, care s-a despărțit de el.

Iar dacă le adăugăm celor cu care a consumat căsătoria

Pe cele care i s-au dăruit Profetului ori au fost cerute în căsătorie

Fără ca nunta să fi avut loc, numărul

Este de aproximativ treizeci; și aici au transmis dezacord."[67]

67 Al-ʿUjālah as-saniyyah ʿalā Alfiyyat as-sīrah an-nabawiyyah de al-ʿIrāqī, comentariu de ʿAbd ar-Razzāq al-Munāwī, pp. 255–256.

Imamul Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a spus: *„Unii au spus că au fost treizeci de femei, însă cunoscătorii vieții și împrejurărilor sale ﷺ nu cunosc aceasta, ba chiar o resping. Ceea ce este cunoscut la ei este că a trimis la al-Ǧawniyyah pentru a se căsători cu ea; când a intrat la ea ca să-i ceară mâna, ea a cerut ocrotire împotriva lui, iar el i-a respectat cererea și nu s-a căsătorit cu ea. La fel, al-Kalbiyyah; cea căreia i-a văzut o pată albă pe partea laterală a trupului și cu care nu a consumat căsătoria; și cea care i s-a dăruit, dar pe care a căsătorit-o cu altcineva în schimbul unor sure din Coran. Aceasta este ceea ce a fost păstrat. Allah știe cel mai bine."*[68]

68 Zād al-maʿād, 1/113.

12 Meritele și însușirile deosebite ale mamelor credincioșilor

În chestiunea precedentă am întâlnit câteva merite și însușiri deosebite prin care s-au remarcat unele dintre soțiile Profetului ﷺ. Aici voi arăta câteva dintre meritele și însușirile lor în general, adică pe cele comune tuturor sau celor mai multe dintre ele. Allah să fie mulțumit de ele!

În primul rând: Allah le-a cinstit și le-a înnobilat făcându-le soții ale Profetului ﷺ. Acesta este un merit măreț și o mare cinste dăruită lor de Allah. Ele sunt soțiile sale în viața lumească și în Viața de Apoi.

În al doilea rând: din aceasta a rezultat că au devenit mame ale credincioșilor, după cum spune Cel Preaînalt:

﴿وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ﴾

Soțiile lui sunt mamele lor.

Coran 33:6

Acesta este un alt merit și o a doua însușire deosebită pe care au dobândit-o când Allah le-a cinstit făcându-le soții ale Profetului ﷺ.

În al treilea rând: Allah le-a descris în Coran ca nefiind asemenea vreuneia dintre celelalte femei. Cel Preaînalt spune:

﴿يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ ٱلنِّسَآءِ﴾

O, soții ale Profetului! Voi nu sunteți ca vreuna dintre celelalte femei.

Coran 33:32

Ci sunt mai bune și mai vrednice.

În al patrulea rând: nimănui nu-i este îngăduit să se căsătorească cu ele după el, după cum spune Cel Preaînalt:

﴿وَلَآ أَن تَنكِحُوٓاْ أَزْوَٰجَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦٓ أَبَدًا﴾

Și nici să vă căsătoriți vreodată cu soțiile lui după el.

Coran 33:53

Acest lucru le este specific lor, spre deosebire de celelalte femei.

În al cincilea rând: Profetul ﷺ a pomenit explicit cererea de binecuvântare pentru ele. În cele două Ṣaḥīḥ-uri, din hadithul lui Abū Ḥumayd as-Sāʿidī, se transmite că ei au întrebat: *„O, Trimis al lui Allah! Cum să cerem binecuvântarea asupra ta?”* Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

„Spuneți: O, Allah! Binecuvântează-i pe Muḥammad, pe soțiile și urmașii săi, așa cum ai binecuvântat familia lui Ibrāhīm! Revarsă binecuvântările Tale asupra lui Muḥammad, asupra soțiilor și urmașilor săi, așa cum ai revărsat binecuvântările Tale asupra familiei lui Ibrāhīm! Tu ești Cel Vrednic de laudă, Cel Slăvit.”[69]

69 Al-Bukhārī, 6/407, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī, și Muslim, 1/306.

În al șaselea rând: când li s-a dat de ales, au preferat să rămână cu Profetul ﷺ în locul vieții lumești și al podoabelor ei. Cel Preaînalt spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَٰجِكَ إِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا وَإِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَٱلدَّارَ ٱلْءَاخِرَةَ فَإِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَٰتِ مِنكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا﴾

O, Profetule! Spune-le soțiilor tale: Dacă doriți viața lumească și podoaba ei, veniți să vă dăruiesc cele cuvenite și să vă las să plecați frumos! Dar dacă Îl doriți pe Allah, pe Trimisul Său și Lăcașul de Apoi, atunci Allah a pregătit pentru cele care fac bine dintre voi o răsplată măreață.

Coran 33:28–29

Ele au ales să rămână alături de el ﷺ.

În al șaptelea rând: fac parte din familia Profetului ﷺ. Mai multe lucruri dovedesc includerea lor în familie:

1. Cuvintele Celui Preaînalt despre ele:

﴿إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ ٱلرِّجْسَ أَهْلَ ٱلْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾

Allah voiește doar să îndepărteze de la voi necurăția, o, oameni ai casei, și să vă curățească pe deplin.[70]

Coran 33:33

2. Cuvintele sale ﷺ din hadithul lui Abū Ḥumayd pomenit mai înainte: *„O, Allah! Binecuvântează-i pe Muḥammad, pe soțiile și urmașii săi!”* În alte hadithuri apare: *„O, Allah! Binecuvântează-i pe Muḥammad și familia lui Muḥammad!”*[71] Aceasta arată că una dintre formulări o explică pe cealaltă.

3. Relatarea autentică din cele două Ṣaḥīḥ-uri de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

„O, Allah! Fă ca înzestrarea familiei lui Muḥammad să fie cât îi ajunge pentru hrană.”

[72] Înzestrarea soțiilor sale ﷺ era cât le ajungea pentru hrană. Averile pe care le primeau mai târziu le dădeau ca milostenie, păstrând pentru trai numai atât cât le ajungea.

4. Relatarea autentică din cele două Ṣaḥīḥ-uri de la ʿĀʾișah, Allah să fie mulțumit de ea: *„Familia lui Muḥammad ﷺ nu s-a săturat cu pâine de grâu însoțită de altă mâncare trei zile, până când el s-a întors la Allah, Mărețul și Atotputernicul.”*[73] Aceasta era și situația soțiilor sale.

5. Soțiile Profetului ﷺ au fost incluse în familie prin asemănare cu aceasta, fiindcă legătura lor cu Profetul ﷺ nu se

70 Vezi și explicația șaykh-ului și învățatului Muḥammad al-Amīn aṣ-Ṣinqīṭī despre felul în care versetul dovedește aceasta: Aḍwāʾ al-bayān, 6/577 și următoarele.

71 Relatat de al-Bukhārī, 6/408, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī, și Muslim, 1/305, de la Kaʿb ibn ʿUjrah, Allah să fie mulțumit de el.

72 Al-Bukhārī, 11/283, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī, și Muslim, 4/2281.

73 Al-Bukhārī, 9/552, potrivit numerotării din Fatḥ al-bārī, și Muslim, 4/2281.

întrerupe. Ele îi sunt interzise spre căsătorie altuia, în timpul vieții sale și după moartea sa, și sunt soțiile sale în viața lumească și în Viața de Apoi. Legătura care le unește cu Profetul ﷺ ține astfel locul rudeniei de sânge.[74]

În al optulea rând: le este oprită primirea milosteniei. Aceasta rezultă din punctul precedent și din cuvintele sale ﷺ: *„Milostenia nu se cuvine familiei lui Muḥammad."*[75] După cum s-a arătat, ele fac parte din familie. Milostenia le este oprită fiindcă reprezintă ceea ce oamenii îndepărtează de la ei prin curățirea averilor, iar Allah Preaslăvitul a păzit acest rang înalt de asemenea resturi ale fiilor lui Adam.[76]

În al nouălea rând: ele se află printre cei care își primesc răsplata de două ori. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَمَن يَقْنُتْ مِنكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتَعْمَلْ صَٰلِحًا نُّؤْتِهَآ أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا﴾

Iar celei dintre voi care se supune lui Allah și Trimisului Său și face fapte bune îi vom da răsplata de două ori și i-am pregătit o înzestrare aleasă.

Coran 33:31

„Ele s-au supus lui Allah și Trimisului Său și au făcut fapte bune; prin aceasta este cunoscută răsplata lor."[77] Allah să fie mulțumit de ele toate!

As-Suyūṭī a dedicat o mică lucrare celor care își primesc răsplata de două ori. I-a adunat pe cei despre care s-a transmis această răsplată îndoită, începând cu soțiile Profetului ﷺ.[78] A redat versetul nobil de mai înainte, apoi relatarea lui aṭ-Ṭabarānī[79] de la

74 Vezi Jalāʾ al-afhām de Ibn al-Qayyim, pp. 142–143.

75 Relatat de Muslim, 2/753.

76 Jalāʾ al-afhām de Ibn al-Qayyim, p. 143.

77 Taysīr al-Karīm ar-Raḥmān de Ibn Saʿdī, 6/106.

78 Maṭlaʿ al-badrayn fīman yuʾtā ajrahu marratayn de as-Suyūṭī, pp. 19, 22.

79 În al-Muʿjam al-kabīr al său, 8/252, nr. 7856.

Abū Umāmah, Allah să fie mulțumit de el, care a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a zis:

„Patru categorii își primesc răsplata de două ori: soțiile Profetului ﷺ; cel dintre oamenii Cărții care îmbrățișează Islamul; bărbatul care avea o roabă ce i-a plăcut, pe care a eliberat-o și apoi a luat-o de soție; și robul care a împlinit dreptul lui Allah și drepturile stăpânilor săi."

Hadithul nu este însă stabilit de la Profet ﷺ, din cauza slăbiciunii lanțului său de transmitere.[80] Versetul este suficient pentru a dovedi și stabili acest merit.
La sfârșitul lucrării sale pomenite mai înainte,[81] as-Suyūṭī a spus în versuri:

„Despre un grup s-a transmis în relatările noastre

Că răsplata dobândită le este înmulțită de două ori, în chip sigur.

Primele sunt soțiile celui mai bun dintre oameni,

Și cea care dă milostenie soțului său ori rudei."

Acestea sunt câteva dintre însușirile deosebite și meritele mamelor credincioșilor. Allah să fie mulțumit de ele! Am urmărit numai să le semnalez. Allah știe cel mai bine.

80 În lanțul său se află ʿAlī ibn Yazīd al-Alhānī, „slab", după Taqrīb de Ibn Ḥajar, p. 707. Al-Haythamī a redat hadithul în Majmaʿ az-zawāʾid, 4/260, spunând: „Relatat de aṭ-Ṭabarānī; în lanțul său se află ʿAlī ibn Yazīd al-Alhānī, care este slab, deși a fost și considerat demn de încredere." Al-Albānī l-a considerat slab în Ḍaʿīf al-Jāmiʿ, 1/255.

81 Maṭlaʿ al-badrayn, p. 58.

13 Îndatoririle noastre față de soțiile Profetului

Îndatoririle noastre față de soțiile sale ﷺ, mamele credincioșilor, pot fi rezumate în punctele următoare:

1. Să le arătăm loialitate soțiilor Trimisului lui Allah ﷺ, să le iubim și să cunoaștem meritul, rangul și măreața poziție cu care Allah le-a cinstit.

2. Să le respectăm și să le prețuim, crezând că sunt mamele credincioșilor și soțiile Trimisului ﷺ în Viața de Apoi. Abū ʿUthmān aṣ-Ṣābūnī a spus în tratatul său despre credința oamenilor Sunnei, a oamenilor hadithului și a imamilor:[82] *„De asemenea, ei consideră că trebuie înălțat rangul soțiilor sale, Allah să fie mulțumit de ele, să se facă rugă pentru ele, să li se cunoască meritul și să se recunoască faptul că sunt mamele credincioșilor."*

3. Să ne păstrăm pieptul curat de ură și de lipsa sincerității față de ele și să-l umplem de dragoste și de dorința binelui pentru ele.
4. Să vorbim frumos despre ele și să ne ferim limba de orice rău la adresa lor. Aṭ-Ṭaḥāwī, Allah să aibă milă de el, spune: *„Cine vorbește frumos despre companionii Trimisului lui Allah ﷺ, despre soțiile sale curățite de orice întinare și despre urmașii săi purificați de orice necurăție este lipsit de ipocrizie."* Comentatorul a spus:

> *„A spus «este lipsit de ipocrizie» deoarece originea doctrinei rāfiḍite a fost introdusă de un ipocrit eretic care urmărea să desființeze religia Islamului și să-l defăimeze pe Trimis ﷺ, după cum au pomenit învățații."*[83]

5. Să ne dezicem de calea rāfiḍiților și a celor care le urmează atitudinea față de soțiile Profetului ﷺ: declararea lor drept

82 P. 107.

83 Ṣarḥ al-ʿAqīdah aṭ-Ṭaḥāwiyyah, pp. 737–738.

necredincioase, insultarea, defăimarea, batjocorirea, înjosirea și altele asemenea.

6. Să le apărăm și să le răspundem celor care doresc să le micșoreze rangul, să le înjosească ori să le diminueze poziția.

7. Să le studiem viețile și să le cunoaștem relatările, buna purtare și adorarea. Ele sunt femeile care au învățat cel mai mult în școala profeției. Mai mult, numeroase aspecte ale îndrumării sale ﷺ nu pot fi cunoscute decât prin ele. Allah să fie mulțumit de ele toate!

14 Înțelepciunea faptului că Profetul a avut mai multe soții

S-a arătat mai înainte că soțiile Profetului ﷺ au fost unsprezece și că el a avut în același timp nouă soții. A avea împreună acest număr de soții este o particularitate a sa ﷺ. Celorlalți membri ai comunității nu le este îngăduit să aibă în același timp mai mult de patru, potrivit cuvintelor Celui Preaînalt:

﴿فَٱنكِحُواْ مَا طَابَ لَكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ مَثْنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَ﴾

Căsătoriți-vă cu acelea dintre femei care vă plac: câte două, câte trei ori câte patru.
Coran 4:3

De asemenea, Ibn Mājah, Aḥmad, al-Ḥākim și alții au relatat că Profetul ﷺ i-a spus lui Ghaylān ibn Umayyah ath-Thaqafī, care îmbrățișase Islamul având zece soții: *„Alege patru dintre ele și desparte-te de celelalte."*[84]

Abū Dāwūd a relatat de la al-Ḥārith ibn Qays: *„Am îmbrățișat Islamul având opt soții. I-am pomenit aceasta Profetului ﷺ, iar el a spus: Alege patru dintre ele."*[85]

Unui musulman care crede în Allah și în Ziua de Apoi nu-i este îngăduit să abordeze aceasta altfel decât cu supunere. El trebuie să creadă că hotărârea pe care Allah a rânduit-o pentru făpturile Sale are înțelepciuni pe care El, Binecuvântatul și Preaînaltul, le-a voit.

84 Ibn Mājah, 1/628; al-Musnad, 2/44; al-Mustadrak, 2/192. Al-Albānī l-a considerat autentic în al-Irwā', 6/291.

85 Sunan Abī Dāwūd, 2/272. Al-Albānī l-a considerat bun în al-Irwā', 6/295.

Fără îndoială, în faptul că El, Binecuvântatul și Preaînaltul, i-a îngăduit robului și Trimisului Său Muḥammad ﷺ să aibă acest număr de soții se află mari înțelepciuni și scopuri mărețe. Robilor nu li s-a poruncit să se silească să le cerceteze și să le caute, cu atât mai puțin atunci când cercetarea izvorăște dintr-o obiecție împotriva hotărârii lui Allah și din îndoiala asupra normelor Sale. O asemenea cercetare vine de la eretici, atei și cei a căror religie este slabă. Credincioșii în Allah și în Trimisul Său nu au însă asemenea atitudini; nimic din acestea, nici puțin, nici mult, nu le atinge inimile liniștite. Dacă ajung să cunoască unele dintre aceste înțelepciuni, le primesc; dacă nu cunosc vreuna, se opresc de la forțarea explicațiilor, de la presupuneri și de la neadevăr, rămânând la supunere, încuviințare și credință.

Căsătoria sa ﷺ cu acest număr de soții a adus numeroase foloase și mari binefaceri: *„Prin căsătoria cu ʿĀ'iṣah s-au păstrat mii de hadithuri, întrucât ea a intrat în căsătoria cu Trimisul ﷺ de mică, la începutul vieții sale. Prin căsătoria cu Juwayriyyah, neamul ei, Banū al-Muṣṭaliq, a fost eliberat din robie. Faptul că el ﷺ a avut în același timp nouă soții le-a îngăduit să cunoască toate treburile sale dinăuntrul casei: ceea ce uneia îi rămânea necunoscut era cunoscut de alta. Astfel, pentru comunitate s-a împlinit marele folos al transmiterii de către mamele credincioșilor a unei părți însemnate din Lege, pe care nimeni altcineva nu o putea cunoaște."*[86]

Există și alte mari foloase, însă nu avem cum să afirmăm cu certitudine că ele reprezintă tocmai motivul pentru care a avut loc căsătoria sa ﷺ cu ele. Allah știe cel mai bine.

86 Ummahāt al-mu'minīn raḍiya Allāhu ʿanhunna: dirāsah ḥadīthiyyah de dr. ʿAbd al-ʿAzīz ibn Muḥammad ibn Ibrāhīm al-ʿAbd al-Laṭīf, 2/665.

15 Avertizare împotriva atitudinilor deviante față de soțiile Profetului

După ce am cunoscut puțin din meritul soțiilor Profetului ﷺ, mamele credincioșilor, din poziția, treapta înaltă, rangul măreț și locul sublim pe care le au, este potrivit ca, la sfârșitul acestor chestiuni, să arătăm câteva atitudini anormale și doctrine deviante față de soțiile Profetului ﷺ: cele curate, purificate, bune și cinstite.

Aceste atitudini față de ele, Allah să fie mulțumit de ele, se întâlnesc la gruparea lipsită de sprijin și secta înjosită a răilor răfiḍiți. Musulmanul nu încetează să se mire când citește în cărțile lor și vede acuzațiile de necredință, insultele și celelalte atacuri îndreptate împotriva lor, Allah să fie mulțumit de ele, ba chiar împotriva tuturor companionilor. Fără îndoială, acestea izvorăsc dintr-o ură ascunsă și o ranchiună înrădăcinată în inimile lor bolnave și în sufletele lor stricate.

În cele ce urmează sunt pomenite pe scurt câteva dintre aceste atitudini; altminteri, cărțile lor sunt pline de asemenea lucruri. Fiecare afirmație pe care o redau este documentată din cărțile recunoscute și lucrările pe care ei înșiși se întemeiază.[87]

1. Mânia și nemulțumirea lor față de numirea acestora *„mame ale credincioșilor”*, mai ales a mamei credincioșilor ʿĀʾișah, Allah să fie mulțumit de ea.

87 Am folosit mult în această privință cartea Awjaz al-khiṭāb fī bayān mawqif aṣ-ṣīʿah min al-aṣḥāb: nuṣūṣ min kutub aṣ-ṣīʿah tubayyin mawqifahum min aṣ-ṣaḥābah bi-ījāz, de Abū Muḥammad al-Ḥusaynī, Allah să-i dăruiască izbândă.

Rāfiḍitul Ibn al-Muṭahhar al-Ḥillī spune: *„Au numit-o mama credincioșilor, fără să le numească pe celelalte prin această denumire.”*[88]

2. Muḥammad Bāqir al-Majlisī a spus în cartea sa Ḥaqq al-yaqīn, p. 519: *„Credința noastră în privința dezicerii este că ne dezicem de cei patru idoli — Abū Bakr, ʿUmar, ʿUthmān și Muʿāwiyah — și de cele patru femei — ʿĀʾișah, Ḥafșah, Hind și Umm al-Ḥakam —, precum și de toți partizanii și adepții lor; credem că sunt cele mai rele făpturi ale lui Allah de pe fața pământului și că nu se desăvârșește credința în Allah, în Trimisul Său și în imami decât după dezicerea de dușmanii lor.”*

3. Invocația numită *„invocația împotriva celor doi idoli ai Qurayș-ului”* se găsește în mai multe cărți ale rāfiḍiților. Este o invocație pe care o rostesc dimineața și seara până în vremea noastră. Textul ei este: *„O, Allah! Binecuvântează-i pe Muḥammad și familia lui Muḥammad și blestemă-i pe cei doi idoli ai Qurayș-ului, pe cei doi jibt ai lor, pe cei doi ṭāghūt ai lor, pe cei doi mincinoși ai lor și pe cele două fiice ale lor, pe cei care s-au împotrivit poruncii Tale, au tăgăduit revelația Ta, au negat binefacerile Tale, nu s-au supus Trimisului Tău și Ți-au răsturnat religia…”*

Ei îi atribuie această invocație, în chip mincinos și neadevărat, lui ʿAlī ibn Abī Ṭālib, Allah să fie mulțumit de el, și susțin că ʿAlī ar fi spus: *„Cel care o rostește este asemenea celui care ar fi tras un milion de săgeți alături de Profet ﷺ la Badr, Uḥud și Ḥunayn.”* Muḥsin al-Kāșānī a pomenit aceasta în cartea sa ʿIlm al-yaqīn, 2/701.

Emirul credincioșilor, ʿAlī ibn Abī Ṭālib, Allah să fie mulțumit de el, este departe de asemenea lucruri! Acestea sunt minciuni vădite ale lor.

4. Al-Majlisī a pomenit în cartea ʿAyn al-ḥayāh, p. 599, că Jaʿfar aș-Ṣādiq — departe de el așa ceva! — ar fi blestemat după fiecare rugăciune obligatorie patru bărbați și patru femei: at-Taymī,

88 Vezi răspunsul șaykh-ului al-Islām Ibn Taymiyyah la aceste cuvinte în Minhāj as-sunnah, 4/368.

al-ʿAdawī, ʿUthmān și Muʿāwiyah, numindu-i, precum și pe ʿĀʾișah, Ḥafșah, Hind și Umm al-Ḥakam, sora lui Muʿāwiyah.

5. Ei pretind, după cum apare în aș-Șirāț al-mustaqīm de al-Bayāḍī, 3/168, că ʿĀʾișah, Ḥafșah și Abū Bakr ar fi conspirat pentru a-l otrăvi pe Trimisul lui Allah ﷺ.

6. Al-Majlisī spune în cartea Ḥayāt al-qulūb, 2/700: *„ʿĀʾișah și Ḥafșah — blestemul lui Allah să fie asupra lor și asupra taților lor — l-au ucis pe Trimisul lui Allah ﷺ cu otrava pe care au pregătit-o."*

7. Al-ʿAyyāșī a pomenit în tafsīr-ul său, 2/269, că cea care

﴿نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنكَاثًا﴾

Și-a desfăcut în fire ceea ce torsese trainic.
Coran 16:92

ar fi ʿĀʾișah, care și-ar fi desfăcut credința, adică ar fi apostaziat.

8. Ei cred că ʿĀʾișah se află printre oamenii Focului și că nu a avut credință, după cum apare la explicarea surei al-Ḥijr în tafsīr-ul lui al-ʿAyyāșī, 2/243.

9. Al-Qummī pomenește în tafsīr-ul său, p. 341, că, atunci când se va ridica Mahdī-ul lor, acesta îi va aplica ei — adică ʿĀʾișei — pedeapsa pentru acuzația nedovedită de adulter.

10. Muḥammad Ṣādiq aș-Ṣadr, unul dintre rāfiḍiții contemporani, spune: *„Adevărul este că acela care citește cu atenție pagina vieții ʿĀʾișei știe că ea îl necăjea pe Profet ﷺ prin faptele, cuvintele și toate purtările sale."*

11. An-Nabāțī a dedicat în cartea aș-Șirāț al-mustaqīm li-mustaḥiqqī at-taqdīm, 3/161, două capitole atacării ʿĀʾișei și Ḥafșei, Allah să fie mulțumit de ele. Pe primul l-a numit *„Capitol despre mama relelor"*, înțelegând-o pe mama credincioșilor ʿĀʾișah, Allah să fie mulțumit de ea. În el a adunat cele mai josnice insulte și felurite atacuri împotriva ei și a numit-o *„diavoliță"*. Celălalt capitol se numește *„Despre sora ei, Ḥafșah"*.

12. Ei pomenesc în tafsīr-urile lor că prin cuvintele Celui Preaînalt:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُكُمۡ أَن تَذۡبَحُواْ بَقَرَةً﴾

Allah vă poruncește să înjunghiați o vacă.
Coran 2:67

s-ar înțelege ʿĀʾișah.

Șaykh al-Islām Ibn Taymiyyah pomenește că, printre nesăbuințele lor, într-o zi a anului aduc o oaie roșcată — fiindcă ʿĀʾișah, Allah să fie mulțumit de ea, era numită al-Ḥumayrāʾ —, o socotesc drept ʿĀʾișah și o chinuiesc smulgându-i părul și în alte feluri, considerând aceasta o pedeapsă pentru ʿĀʾișah.[89]

Toate aceste vorbe izbesc auzul și rănesc inimile, însă trebuie redate pentru a se cunoaște realitatea acestor oameni și răutatea și viclenia pe care le ascund față de soțiile Profetului ﷺ, ba chiar față de companionii săi în general. Cărțile lor sunt pline de asemenea insulte, defăimări și acuzații de necredință la adresa celor mai buni companioni, a celor mai vrednici din comunitate și a elitei generațiilor.

Ceea ce am pomenit aici este numai o picătură dintr-un noian și puțin din multul pe care aceștia îl spun împotriva soțiilor Profetului ﷺ, mamele credincioșilor. Aceasta nu este neobișnuit la ei: obiceiul lor este să mintă și să inventeze împotriva celor mai buni oameni evlavioși, iar purtarea lor statornică este să-i declare necredincioși, să-i blesteme și să-i defăimeze pe cei aleși dintre credincioși.

Citatele de mai înainte cuprind, din partea lor, grozăvii uriașe, fapte nimicitoare și necredințe care duc la pieire: credința că trebuie să se dezică de cei mai buni companioni, blestemarea lor și socotirea lor drept cele mai rele făpturi; credința că Abū Bakr și ʿUmar s-au împotrivit poruncii lui Allah, I-au tăgăduit revelația și binefacerile, nu s-au supus Trimisului Său și I-au răsturnat religia; acuzația că Abū Bakr, ʿUmar, ʿĀʾișah și Ḥafṣah au conspirat

89 Minhāj as-sunnah, 1/49.

pentru a-l otrăvi pe Trimisul lui Allah ﷺ și i-au pregătit uciderea; descrierea ʿĀ'ișei drept apostată; aruncarea asupra ei a calomniei de care Allah a dezvinovățit-o; numirea ei *„mama relelor"*, *„diavoliță"* și altele asemenea.

Căutăm ocrotire la Allah de calea nelegiuiților și de drumul celor asupra cărora s-a abătut mânia și al celor rătăciți și Îi cerem să ne adune în ceata credincioșilor evlavioși.

﴿رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْوَهَّابُ﴾

Doamne al nostru! Nu ne abate inimile după ce ne-ai călăuzit și dăruiește-ne de la Tine îndurare! Tu ești Cel Dăruitor.

Coran 3:8

﴿رَبَّنَا ٱغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلْإِيمَٰنِ وَلَا تَجْعَلْ فِى قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾

Doamne al nostru! Iartă-ne pe noi și pe frații noștri care ne-au precedat în credință și nu pune în inimile noastre ură față de cei care cred! Doamne al nostru, Tu ești Blând și Îndurător.

Coran 59:10

Încheiere

În încheiere, acestea sunt chestiunile pe care am reușit să le adun în legătură cu vorbele Celui Preaînalt:

﴿وَأَزْوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمْ﴾

Soțiile lui sunt mamele lor.
Coran 33:6

Îl rog pe Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, să facă această strădanie sinceră pentru Fața Sa cea Nobilă, să o primească frumos și să le fie de folos prin ea robilor Săi credincioși. Ultima noastră rugă este: lauda Îi aparține lui Allah, Domnul lumilor! Allah să-l binecuvânteze, să-l dăruiască cu pace, binecuvântări și binefaceri pe robul și Trimisul Său, Profetul nostru Muḥammad, precum și pe soțiile, urmașii și toți companionii săi.

Bibliografie

1. Aḥkām al-Qurʾān — Ibn al-ʿArabī. Dār al-Kutub al-ʿIlmiyyah, Beirut, ediția I, 1408 H.

2. Irwāʾ al-ghalīl fī takhrīj aḥādīth Manār as-sabīl — al-Albānī. Al-Maktab al-Islāmī, ediția a II-a, 1405 H.

3. Al-Istīʿāb fī maʿrifat al-aṣḥāb — Ibn ʿAbd al-Barr. Tipărit pe marginea lucrării al-Iṣābah, Dār at-Turāth al-ʿArabī, Beirut.

4. Al-Iṣābah fī tamyīz aṣ-ṣaḥābah — Ibn Ḥajar. Dār at-Turāth al-ʿArabī, Beirut.

5. Aḍwāʾ al-bayān fī īḍāḥ al-Qurʾān bi-l-Qurʾān — aṣ-Ṣinqīṭī. ʿĀlam al-Kutub, Beirut.

6. Alfiyyat as-Suyūṭī fī ʿilm al-ḥadīth — text corectat de Aḥmad Ṣākir. Maktabat Ibn Taymiyyah, ediția a II-a, 1409 H.

7. Al-Umm — aṣ-Ṣāfiʿī. Dār al-Fikr, ediția a II-a, 1403 H.

8. Ummahāt al-muʾminīn raḍiya Allāhu ʿanhunna: dirāsah ḥadīthiyyah — dr. ʿAbd al-ʿAzīz al-ʿAbd al-Laṭīf. Teză de doctorat dactilografiată, Universitatea Islamică.

9. Awjaz al-khiṭāb fī bayān mawqif aṣ-ṣīʿah min al-aṣḥāb — Abū Muḥammad al-Ḥusaynī.

10. Baṣāʾir dhawī at-tamyīz fī laṭāʾif al-Kitāb al-ʿAzīz — al-Fayrūzābādī. Al-Maktabah al-ʿIlmiyyah, Beirut.

11. Tasmiyat azwāj an-Nabī ﷺ wa-awlādih — Abū ʿUbaydah Maʿmar ibn al-Muthannā; ediție îngrijită de Kamāl al-Ḥūt. Muʾassasat al-Kutub ath-Thaqāfiyyah și Markaz al-Khadamāt wa-l-Abḥāth ath-Thaqāfiyyah, ediția I, 1405 H.

12. Tafsīr al-Qurʾān al-ʿaẓīm — Ibn Kathīr. Editura aṣ-Ṣaʿb.

13. Taqrīb at-tahdhīb — Ibn Ḥajar; ediție îngrijită de Abū al-Aṣbāl Ṣaghīr Aḥmad Ṣāghif. Dār al-ʿĀṣimah, Riad, ediția I, 1416 H.

14. Tanzīh khāl al-muʾminīn Muʿāwiyah ibn Abī Sufyān min aẓ-ẓulm wa-l-fisq fī muṭālabatihi bi-dam amīr al-muʾminīn ʿUthmān ibn ʿAffān raḍiya Allāhu ʿanhumā — judecătorul Abū Yaʿlā al-Farrāʾ; ediție îngrijită de ʿAbd al-Ḥamīd Faqīhī. Maṭābiʿ ar-Raṣīd, Medina, ediția I, 1405 H.

15. Taysīr al-Karīm ar-Raḥmān fī tafsīr kalām al-Mannān — as-Saʿdī. Universitatea Islamică, Medina, 1398 H.

16. Jāmiʿ al-bayān ʿan taʾwīl āy al-Qurʾān — aṭ-Ṭabarī. Dār al-Fikr, 1405 H.

17. Al-Jāmiʿ li-aḥkām al-Qurʾān — al-Qurṭubī. Dār al-Kutub al-ʿIlmiyyah, ediția I, 1408 H.

18. Jalāʾ al-afhām fī aṣ-ṣalāh wa-s-salām ʿalā khayr al-anām — Ibn al-Qayyim. Maktabat Ibn Taymiyyah.

19. Ad-Durr al-manthūr fī at-tafsīr al-maʾthūr — as-Suyūṭī. Dār al-Fikr, 1403 H.

20. Dafʿ īhām al-iḍṭirāb ʿan āyāt al-Kitāb — șaykh Muḥammad al-Amīn aș-Șinqīṭī. Tipărit la sfârșitul lucrării Aḍwāʾ al-bayān.

21. Rūḥ al-maʿānī fī tafsīr al-Qurʾān al-ʿaẓīm wa-s-sabʿ al-mathānī — al-Ālūsī. Dār Iḥyāʾ at-Turāth al-ʿArabī, Beirut.

22. Zād al-maʿād fī hady khayr al-ʿibād — Ibn al-Qayyim; ediție îngrijită de Șuʿayb și ʿAbd al-Qādir al-Arnāʾūṭ. Muʾassasat ar-Risālah, Beirut, ediția a III-a, 1402 H.

23. As-Sunnah — al-Khallāl; ediție îngrijită de dr. ʿAṭiyyah az-Zahrānī. Dār ar-Rāyah, Riad, ediția I, 1410 H.

24. Sunan Abī Dāwūd — Dār Iḥyāʾ at-Turāth al-ʿArabī.

25. Sunan Ibn Mājah — Dār Iḥyāʾ al-Kutub al-ʿArabiyyah.

26. As-Sunan al-kubrā — al-Bayhaqī. Dār al-Maʿrifah.

27. Sunan an-Nasāʾī — Dār al-Baṣāʾir al-Islāmiyyah, Beirut, ediția a II-a, 1409 H.

28. Șarḥ al-ʿAqīdah aṭ-Ṭaḥāwiyyah — Ibn Abī al-ʿIzz; ediție îngrijită de dr. ʿAbd Allah at-Turkī și Șuʿayb al-Arnaʾūṭ. Muʾassasat ar-Risālah, ediția a II-a, 1413 H.

29. Aș-Șarīʿah — al-Ājurrī; ediție îngrijită de dr. ʿAbd Allah ad-Dumayjī. Dār al-Waṭan, ediția I, 1418 H.

30. Șaḥīḥ al-Bukhārī — as-Salafiyyah, ediția I, 1400 H.

31. Șaḥīḥ al-Jāmiʿ aș-șaghīr — al-Albānī. Al-Maktab al-Islāmī, ediția a II-a, 1402 H.

32. Șaḥīḥ Muslim — Dār Iḥyāʾ at-Turāth al-ʿArabī, Beirut.

33. Ḍaʿīf al-Jāmiʿ — al-Albānī. Al-Maktab al-Islāmī, ediția a II-a, 1399 H.

34. Aṭ-Ṭabaqāt al-kubrā — Ibn Saʿd. Dār aș-Șādiq, Beirut.

35. Al-ʿUjālah as-saniyyah ʿalā Alfiyyat as-sīrah an-nabawiyyah — ʿAbd ar-Razzāq al-Munāwī; ediție îngrijită de Ismāʿīl al-Anṣārī. Dār al-Iftāʾ, Riad, ediția I.

36. ʿAqīdat as-salaf aṣḥāb al-ḥadīth — aṣ-Ṣābūnī; ediție îngrijită de Badr al-Badr. Maktabat al-Ghurabāʾ, Medina, ediția a II-a, 1415 H.

37. Fatḥ al-bārī: șarḥ Ṣaḥīḥ al-Bukhārī — Dār al-Maʿrifah.

38. Al-Firdaws bi-maʾthūr al-khiṭāb — ad-Daylamī. Dār al-Kutub al-ʿIlmiyyah, ediția I, 1406 H.

39. Kaṣf al-khafāʾ wa-muzīl al-ilbās — al-ʿAjlūnī. Muʾassasat ar-Risālah, Beirut, ediția a IV-a, 1405 H.

40. Majmaʿ az-zawāʾid wa-manbaʿ al-fawāʾid — al-Haythamī. Dār al-Kitāb al-ʿArabī, Beirut, ediția a III-a, 1402 H.

41. Majmūʿ al-fatāwā — Ibn Taymiyyah; cules de ʿAbd ar-Raḥmān ibn Qāsim. Maktabat al-Maʿārif, Rabat, sub supravegherea Biroului Educațional Saudit din Maroc.

42. Al-Musnad — imamul Aḥmad. Al-Maktab al-Islāmī, ediția a V-a, 1405 H.

43. Maṭlaʿ al-badrayn fīman yuʾtā ajrahu marratayn — as-Suyūṭī; ediție îngrijită de Salīm al-Hilālī. Dār al-Hijrah, Dammam, ediția I, 1410 H.

44. Al-Muʿjam al-kabīr — aṭ-Ṭabarānī; ediție îngrijită de Ḥamdī as-Salafī. Maktabat Ibn Taymiyyah, Cairo.

45. Muʿjam maqāyīs al-lughah — Ibn Fāris. Al-Kutub al-ʿIlmiyyah.

46. Al-Mufradāt fī gharīb al-Qurʾān — ar-Rāghib al-Aṣfahānī. Muṣṭafā al-Bābī al-Ḥalabī, 1381 H.

47. Minhāj as-sunnah an-nabawiyyah — Ibn Taymiyyah; ediție îngrijită de dr. Muḥammad Raṣād Sālim. Universitatea Imamul, ediția I, 1406 H.

Indice

al-Qurṭubī 23, 30, 34, 37
alăptare 37, 40
aṣ-Ṣāfiʿī 21, 22, 33, 37
aṣ-Ṣinqīṭī 25, 31
căsătorie 21, 37, 43, 46, 48, 49, 50, 51, 57
Ḥafṣah 47, 48, 51, 64, 65, 66, 67
Ibn al-Qayyim 12, 41, 43, 48, 52
Ibn Taymiyyah 23, 48, 66
Juwayriyyah 50, 51, 62
Khadījah 44, 45, 47, 48, 50
lectură necanonică 28
loialitate 59
maḥram 23, 27, 36, 37
mamele credincioșilor 2, 25, 26, 27, 41, 50, 59, 62, 63, 66
Maymūnah 50, 51
milostenie 49, 56, 58
moștenire 23, 27
Muʿāwiyah 29, 36, 37, 38, 39, 40, 50, 64, 65
rāfiḍiți 63
revelație 47
Șafiyyah 41, 50, 51
Sawdah 46, 50, 51
Umm Ḥabībah 39, 50, 51
Umm Salamah 22, 34, 35, 47, 48, 49, 51
Zaynab 22, 41, 48, 49, 51
ʿĀʾișah 33, 34, 35, 46, 47, 48, 49, 50, 56, 62, 64, 65, 66, 67

Taʾammulāt fī qawlihi taʿālā

Reflecții asupra versetului «Soțiile lui sunt mamele lor»

Cincisprezece reflecții asupra versetului „Soțiile lui sunt mamele lor”: sensul maternității religioase, viețile și meritele soțiilor Profetului, pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui, și îndatoririle credincioșilor față de ele.

Autor: ʿAbd al-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro